

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 17
Február 2016
číslo 2

Pôst neznamená hladovať

Pôst neznamená hladovať

Otec išiel s deťmi na prechádzku a stretli svojho duchovného otca. Juraj s Helenkou sa naháňali okolo stromu a otec sa dal do reči s kňazom: „Nechápem jednu vec. Prečo kresťanstvo vidí v každom človeku hriešnika, dokonca i v deťoch, a neustále iba nabáda k pokániu a náprave? Veď človek je dobrý a stačí ho iba povzbudzovať ku konaniu dobra!“ Kňaz sa usmial, vytiahol z vrečka čokoládu. Deti pribehli k nemu: „Jurko, zober si čokoládu,“ povedal kňaz a chlapcovi zažiarili oči radosťou. „Ale po bratsky sa rozdeľ s Helenkou!“ „Čo to znamená, že sa s ňou mám po bratsky rozdeliť?“ zamračil sa Juraj. - „Bratsky sa rozdeliť znamená, že dáš druhému väčšiu časť než sebe,“ vysvetľoval kňaz. Juraj chvíľu mlčal, potom podal celú čokoládu sestre a vykrikol: „Tak dobre, nech tú čokoládu rozdelí Helenka!“ Teraz sa zas nahneval otec: „To som si teda nemyslel, že si taký sebec.“ A kňaz pokračoval: „Človek je v podstate dobrý, ale nezabúdajme, že Boh nám dal slobodnú vôľu. A táto slobodná vôľa je po dedičnom hriechu naklonená nie iba k dobrému, ale aj k zlému, k prekročeniu správnej miery. To sa nazýva hriech. Hriech je najväčšie nešťastie človeka – a preto sa toľko volá po obrátení a pokáaní.“

To je základné volanie pôstneho obdobia. Pôst nie je ani zďaleka iba odrieknutím si nejakého jedla. Skôr je to zrieknutie sa všetkého, čo je v mojom živote postrádateľné, zbytočné či dokonca prekáža. Je to zrieknutie sa toho, čím môžem pomôcť blížnemu, ktorý je v núdzi: dávať seba, svoj čas, záujem, trpezlivosť všetkým, čo to potrebujú, začínajúc vlastnými deťmi, manželom, manželkou, rodičmi, až po osamelých a trpiacich ľudí.

Pôst teda nie je čas pochmúrneho odriekania sa. Ide skôr o prehĺbenie, obnovu a priblíženie sa k Otcovi skrze Krista. Je to doba vytrvalej, ale radostnej námahy, ktorá by mala vyústiť do zmierenia sa s Bohom a do obnovy krstného sľubu v liturgii Veľkej noci.

d. o. Marek

meditačná snímka: M. Magda

OBSAH**ÚVODNÍK**

Pôst neznamená hladovať 2

KATECHÉZA

Homília na 1. pôstnu nedeľu, rok C 4

Skončil sa Rok zasväteného života 6

Význam Nepoškvrneného Počatia 8

Náboženská sloboda 10

Pôst s KBS 12

Rok od referenda 13

Manuál bioetiky pre mladých 14

50 rokov našej pošty 17

História filiálky Víťaz 18

Putovanie relikvií sv. Terézie 20

40-dňové rýchlomobilitie 21

Zastavme hazard 23

SPEKTRUM MLADÝCH

Láska z mínusu 23

Podakovanie z Kinlodi 25

Ahoj, deti! 26

Máš problém? (42. časť) 27

Trampoty v manželstve (100. časť) 28

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútorňá predná: M. Magda

Vnútorňá zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: M. Magda,
F. Štofaňák

SPEKTRUM**Vydáva:**

Rímskokatolícky farský úrad
vo Víťaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda sr.

Redakčný tím: d. o. Ján Biroš, Martina
Gondová, Tomáš Magda ml., Lenka Novotná,
Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116

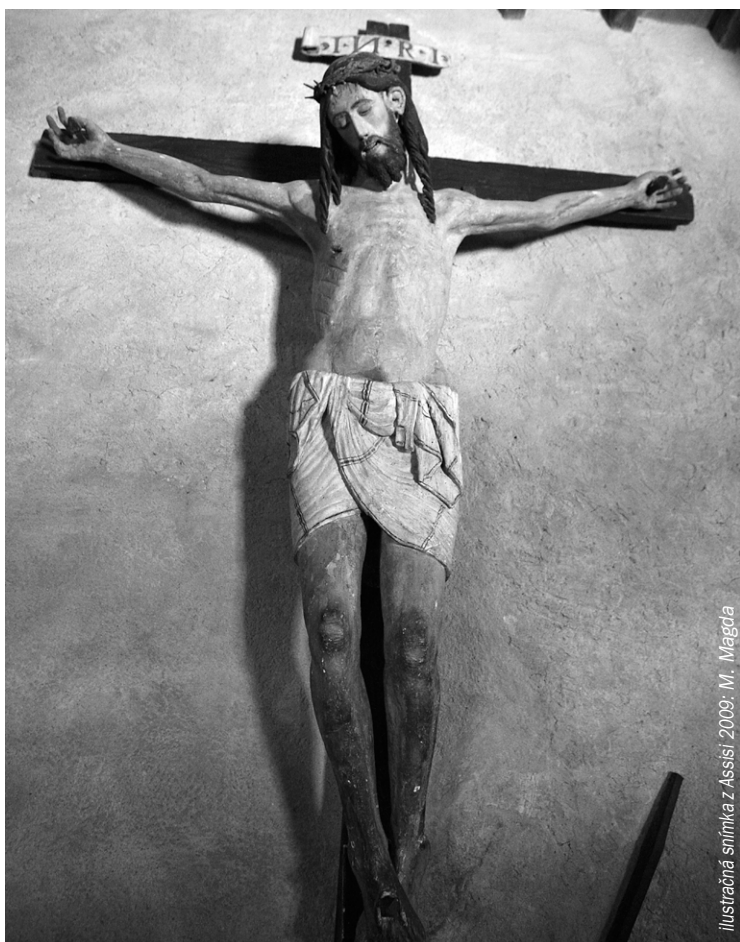
www.vitaz.rimkat.sk

e-mail: vitaz@rimkat.sk,

spektrum@rimkat.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Ilustračná snímka z Assisi 2009: M. Magda

Pohľadom na kríž

Ja túžim žiť, s Kristom byť.

Ku Kristovi sa utiekať,

v modlitbách sa pohrúžať.

**Píšem o Tebe, Kristus, znova,
práve som sa vrátila z kostola.**

**O Tebe sa dá veľa napísať,
vzorom pre nás je aj Tvoja Mať.**

**Tak tíško dennú modlitbu odriekať,
na kolená padnúť,
mohlo by to každého napadnúť.
Pomôž mi, Bože, aj hore vstať,
kráčať a ísť v ústrety Pánovi,
On nám vždy novú cestu otvorí.**

Marta Pacovská, Široké

HOMÍLIA

na 1. pôstnu nedeľu v roku C

Ponúkame vám pre duchovné obohatenie sa homílie nášho rodáka, kňaza Mgr. Jána Biroša.

Keď ich duchovný otec doniesol do redakcie, veľmi som sa potešil, lebo nám do nášho duchovného života pribudne aj jeho dlhoročný pohľad na našu vieru cez vysluhovanie sv. omší, zložených z bohoslužby slova a bohoslužby obety.

Pokánie znamená zmeniť smer života

Milí veriaci, začali sme dobu vážneho zamyslenia sa a pokánia. Hriech a odvrátenie sa od Boha poznamenávajú život človeka. Nemôžeme poprieť, že každý z nás má svoj podiel na hriechu ľudstva. Boh vždy človeka volal a ukazoval mu cestu k zmiereniu a odpusteniu. Je to cesta pokánia. Pokánie znamená zmeniť smer života, odvrátiť sa od hriechu a obrátiť sa k Bohu. Hriešnik sa môže stretnúť s Bohom len na ceste pokánia.

Pri počúvaní dnešného evanjelia sa nám v našej mysli vynorí nejedna otázka. Je možné túto udalosť brať ako skutočnosť? Môžeme mať odvahu i v dnešnom čase hovoriť ľuďom vážne o diablove a jeho pokúšaní? Prečo si kladieme tieto otázky? Akosi sa nám nechce veriť, že existuje, ale predovšetkým nám ostáva vzdialeným a neskutočným to, že by diabol mal nejakú moc, ktorou by nám mohol byť nebezpečný, ba dokonca nad nami víťaziť. Veď diabol je vďačnou osobou v rozprávkach, v

ktorých vystupuje poväčšine ako neschopný hľupáčik, ktorého každý prekabáti a poľahky nad ním zvíťazí. Takého diabla chceme neraz vidieť i my v dnešnom svete. Vyhovuje nám, nenúti nás k ostražitosti. Práve v tom spočíva najväčšie víťazstvo diabla, ktoré dosiahol v dnešných časoch, že presvedčil svet o tom, že neexistuje. Ale dnešné evanjelium nás veriacich varuje, že diabla a jeho pokúšenie treba brať vážne. On nezanedbá ani jednu príležitosť k tomu, aby nás dostal do svojej moci. Ba dokonca sa pokúša i tam, kde vopred vie, že jeho pokúšanie nebude mať úspech. Di-

Diabol vie, že pýcha je žriedlom všetkých ostatných hriechov, lebo pyšný si ide svojou cestou, bez ohľadu na iných. Preto diabol zaútočil vo svätom evanjeliu aj na Krista.

abol dobre vie, že Ježiš Kristus je druhá Božská osoba, Syn Boží a predsa ho pokúša. Tu nám dáva Kristus príležitosť naplno si uvedomiť, že musíme byť neustále pripravení brániť sa pokúšeniu a s pomocou milosti Božej nad ním zvíťaziť. Práve príbeh o trojitom pokúšaní Pána, ako o ňom hovorí dnešné evanjelium, značí zápas a boj, ktorý sa odohráva vo vnútri, v duši Kristovej. Dovolil, aby ho diabol pokúšal k rozkoši, k pýche a ku hmotnému zisku. Toto trojité

pokúšanie je základom aj každého nášho pokúšenia. Rozkošou sa tu rozumie ukojenie zmyslov človeka. Diabol sa v tomto opovážil zaútočiť i na Pána Ježiša. Dobré vedel, že keď sa Ježiš postil štyridsať dní, že mu nebude nič tak lichotiť ako krajec chleba. Preto ho pokúša: „Rozkáž, aby sa tieto kamene premenili na chlieb!“ Kristus ho však odmietol a povedal: „Človeka neudržiava nažive iba chlieb, ale každé slovo, čo vychádza z Božích úst.“ Pán Ježiš nás ústami svojej cirkvi nabáda, a to najmä v čase pôstu, aby sme sa zriekli rozkoší, možno i tých, čo sú dovolené, aby sme si dávali pozor na oči, jazyk, uši, chuť..., lebo iba sebaodriekaním a sebakontrolou zosilňuje sa naša vôľa natoľko, že dokáže povedať v čase pokúšenia diablovej NIE. Diabol vie, že pýcha je žriedlom všetkých ostatných hriechov, lebo pyšný si ide svojou cestou, bez ohľadu na iných. Preto diabol zaútočil vo svätom evanjeliu aj na Krista, aby sa hodil z hradieb chrámu, aby ukázal svoju moc a aby ho ľudia obdivovali. Pán Ježiš ho však zahriakol: „Nepokúšaj Pána, svojho Boha!“ Ako často my ľudia sledujeme túto diabol-skú pýchu, keď sa zháňame len za chválami tohto sveta, za hod-

ilustračná snímka: Martin Magda

nostami a význameniami, keď svoj život chceme budovať výlučne iba na kariére. Človek, aby vládol povedať diablu: „Strať sa a nepokúšaj Pána Boha, ktorý žije v mojom srdci,“ musí sa cvičiť v pokore. Tretím základným pokúšením pre človeka je hmota, zisk, peniaze, mamona, honba za mocou. Čo všetko sú ľudia ochotní podstúpiť a urobiť, aby ich získali. Obrnia sa do panciera egoizmu, bezohľadnosti, ľahostajnosti, krutosti, klamú, nenávidia sa, ba dokonca sú ochotní vraždiť, len aby sa obohatili a získali moc. Preto diabol sľubuje Kristovi kráľovstvá a slávu sveta, ak sa mu bude klaňať. Kristus ho zahriakol: „Strať sa satan! Napísané

je, jedine svojmu Pánu, Bohu sa budeš klaňať a jemu božskú poctu vzdávať!“ Ak sa chceme vyslobodiť z tejto skazy a odolať tomuto pokušeniu, musíme sa cvičiť v pravej láske k Pánu Bohu, ktorého musíme milovať nadovšetko.

O kráľovi Ninusovi sa hovorí, že mal istú služobnicu, ktorá ho využívala a nenávidela. Kráľ to však nevidel, lebo bol oslepený zmyselnosťou. Pri istej príležitosti jej kráľ povedal, aby si žiadala, čo len chce, že jej to dá. Žiadala si zlatý náramok, dostala ho. Potom si žiadala reťaz plnú drahokamov, aj tú dostala. Potom si žiadala, aby si kráľ ľahol. Kráľ to urobil a ona sa s ním začala hrať

a pripútať ho k posteli. Kráľ si myslel, že robí žarty, ale keď už bol bezmocný, bolo už neskoro. Vytiahla jeho vlastný meč a tým ho prebodla. Takto podobne to robí aj pokušenie. Mnohokrát prichádza postupne a je len na nás, či mu hneď od začiatku odporujeme. Ak áno, hoci to bol útok akokoľvek silný, nedopustili sme sa hriechu.

Nuž, drahí moji, bojujme proti pokušeniu slovami, ktoré nám ako znamenitú zbraň dáva Ježiš Kristus: „Strať sa satan!“ Pán Ježiš nás nenechá v pokušení osamotených, lebo nám prisľúbil: „Hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ Amen.

Mgr. Ján Biroš

Skončil sa rok zasväteného života

V Deň zasväteného života 6. februára 2016 sa v Košiciach konala slávnosť, ktorej predsedal o. arcibiskup Mons. Bernard Bober. Pri tejto príležitosti Vám ponúkame jeho homíliu.

Košice, dominikáni, Excelencia, brat v biskupskej službe, drahí bratia kňazi, rehoľníci, rehoľné sestry, členovia inštitútov a spoločenstiev Bohu zasväteného života, bratia a sestry v Kristovi!

Máme za sebou Rok zasväteného života. Počas 16-tich mesiacov sa na tému povolania či života v komunite uskutočnilo mnoho aktivít, konferencií a seminárov. Azda najviac úprimne veriacich ľudí oslovilo putovanie relikvií sv. Terezky Ježiškovej. Sám som žasol nad toľkými zástupmi veriacich, ktorí si ju chceli uctiť. Bolo vidieť i cítiť, že naši ľudia si zasvätený život vážia a milujú tých, čo sa vo svojom zasvätení dotkli Božej lásky.

Keby sme mali jedným slovom zhrnúť ovocie týchto úsílí, s úprimnosťou by sme mohli povedať, že je to predovšetkým vďačnosť, ktorá sa v nás upevnila – vďačnosť za dar Ducha Svätého, vďačnosť za povolanie a charizmu. Viac sme si uvedomili naše zaradenie – miesto v Cirkvi, naše poslanie a spoluzodpovednosť za ohlasovanie evanjelia v tomto svete.

Je dobré, že ste a že pôsobíte v Košickej arcidiecéze. Aj preto sa tu dnes schádzame, aby som vám aj ja mohol vyjadriť vďačnosť a povzbudenie. „Vy ste mužmi a ženami stretnutia“, ako to pripomenul Sv. Otec František. Stretnutie s Pánom viete a dokážete pretaviť do stretnutia s ľuďmi z bežného života. Toto je vaša misia – ste povolani dotýkať sa problémov ľudí a pomáhať im modlitbou

a skutkami lásky.

Skutky milosrdnej lásky sme dostali ako záväzok pre začatý Rok milosrdenstva. Nemôžeme žiť ďaleko od ľudí a užívať si pohodlie. Skutky telesného a duchovného milosrdenstva sú ohlasovaním tomuto svetu.

V dnešnom evanjeliu sme počuli, ako sa apoštoli zišli k Ježišovi a porozprávali mu všetko, čo robili a učili. Vykonávali skutky milosrdenstva. Boli radi, že mohli byť potrební a že boli užitoční. Veľa aktivít ich ale vyčerpalo. Preto im Ježiš povedal: „Podte vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite“ (Mk 6, 30-34).

Myslím si, že v našom prípade je to rovnaké. Aj nás dokáže unaviť a vyžmýkať veľa aktivít – aj v osobných stretnutiach s ľuďmi – pri kŕmení hladných, pri napájaní smädných, pri rôznych návštevách, alebo pri liturgii, pri poskytovaní rady, učení, napomínaní či modlitbe. Keby sme pri tom všetkom nadobudli presvedčenie, že všetko závisí len od nás, naše úsilie by nemalo pevný základ. Preto potrebujeme chvíle stíšenia, spoločné chvíle s našim Pánom. Veď iba z neho čerpáme silu do ďalšej služby blížnym.

Potrebujeme dobre prežiť spoločné chvíle, hlavne vtedy, keď v našich duchovných rodinách a komunitách zdieľame prežitý deň a spoločnú modlitbu. Táto vzájomnosť nám tak veľmi chýba. Sme niekedy ťažkí individualisti. A tiež si niekedy nevieme odpustiť. Síce žijeme pod jednou strechou, ale pritom sa v skutočnosti nemáme radi. A ľudia si to na nás rýchlo všimnú. Žiaľ, takéto svedectvo nikoho zvonku k nám do spoločenstva neláka.

Nie je i toto, okrem iného, jedna z

príčin nedostatku povolani? Rok zasväteného života a následne, akoby v pokračovaní, Rok milosrdenstva je tu i preto, aby zahanbil naše kamenné srdcia, aby sme si konečne odpustili. Aby sme si uvedomili, že nie pre našu krásu, šikovnosť a aktivnosť, ale len cez našu pokoru a lásku môže milosrdný Otec spôsobiť novú jar v našich spoločenstvách. Tak veľmi sme v našich nedokonalostiach závislí iba na ňom – na Božom milosrdenstve!

Drahí bratia a sestry! Krása a tajomstvo radosti zo zasväteného života spočíva v úplnom odovzdaní sa do Božích rúk. Táto radosť potrebuje živnú pôdu, potrebuje materiál, aby horela. Obnovujeme v sebe naše zasvätenie, horlivosť a prvotnú lásku k Ježišovi.

Vďaka nemu vaše tváre žiaria. Ste svetlom pre tento svet. Nevieť si predstaviť, že by ste tu neboli, že by ste sa jedného dňa vytratili. Bolo by tu pusto a temno. Potrebujeme vás! Vy ste lúčmi Božieho milosrdenstva v tomto svete. Vy ste jeho svedkami.

Rok zasvätených prosper všetkým a v mnohých komunitách spôsobil aj nové povolania. Verím, že aj Rok milosrdenstva bude pokračovaním živého svedectva, a že v dobrej spolupráci a v láskavom dialógu sa nám spoločne podarí prispieť k oživeniu viery v Ježiša Krista.

Prajem vám silu k službe, vždy nový elán a odovzdanosť, odvážne rozhodnutia, radosť z povolania a vďačnosť. Nech vás vždy sprevádza príhovor vašich zakladateľov a orodovanie Panny Márie – Matky milosrdenstva!

Ďakujem vám za vašu evanjelizačnú i pastoračnú prácu a prosím vás o modlitby za mňa i za našu arcidiecézu. Amen.

*ilustračná snímka: Martin Magda**ilustračná snímka: Martin Magda*

Význam Nepoškvrneného Počatia

Tento týždeň vo štvrtok 11. februára sme slávili sviatok Panny Márie Lurdskej. V jaskyni v Massabielle sa „Krásna Pani“ od februára do júla 1858 zjavila 14-ročnej Bernadete Soubirousej celkom 18-krát. Bola celá v bielom, okolo pásu mala modrú šerpu a na každej nohe zlatú ružu. V rukách mala ruženec zo zlata. Pri jednom zjavení na otázku Bernadety "Kto si?" Panna Mária odpovedala "Ja som Nepoškvrnené počatie!"

V tento deň sa slávi aj Svetový deň chorých, ktorý bol ustanovený svätým Jánom Pavlom II. v roku 1992, a slávi sa už po 24-krát.

Tento článok bol prevzatý z časopisu Svätá Rodina, ktorý vyšiel v ročníku XVI december 1923 ako číslo 12.

Po celom svete katolíckom rozliehala sa nevysloviteľná radosť a ples, keď pápež Pius IX., 8. decembra, r. 1854 na všeobecnom sneme slávnostne vyhlásil za článok viery nepoškvrnené Počatie bl. Panny Márie. S tým sa splnila dávna túžba zbožných kresťanov, ktorí cez všetky stáročia ctili a oslavovali Pannu Máriu, čo najčistejšiu a nepoškvrnenú. Vyhlásenie článku nebola žiadna novota, nebolo to púhe prispôsobenie sa žiadosti katolíctva, bol to iba slávnostne vynesný výraz toho, čo celá cirkev aj do tej doby zjavne verila a vyznávala. Tu bola len forma daná tomu všeobecne vyznanému učeniu, že Bohorodička nemohla byť ani za jedno okamženie vo škrvne svojho počatia. Celá cirkev, jak východná tak západná zpod zákona dedičného hriechu nečinila výnimku so žiadnym svätým, iba Pannu Máriu postavila na prestol ideálnej čistoty a nepoškvrnenosti. Svätí otcovia jak východnej tak západnej cirkvi v nadšenom uchvátení posberajú všetko, čo je v božskej prírode krásne a vyznačia ju prídavkami, ktorých krásu obdivujeme aj teraz. Nazývajú ju bytnosťou nadnášajúcou sa nad obvyklý rad prozreteľnosti a v nej spatrujú novotu, pred tým nebývalú. Maria je dľa ich výrazu nie obyčajným zázrakom sveta milosti, ale hlavou, korunou zázrakov, ako aj hlbokosťou a morom mimoriadnych božských darov, ktorým prísť na stopu nie je nám dano. Pomenujú ju nesmierne bohatým zlatým domom pokladov božích a vrcholom zázračného účinkovania božieho. Ba sv. Proclus hovorí, že „nieto v stvorení svete zázraku, ktorý by sa mohol osobe nazaretskej Panny pripodobniť.“ Je svätejšia od svätých a anjelov, krajšia od všetkého stvorenia a nad všetky tvory podobnejšia Bohu. Maria vyniká čistotou, od ktorej väčšiu po čistote božej ani predstaviť si nemôžeme, takrečeno nekonečnou mohla by byť zvaná, ktorou uniká i tvorivosť božia.

Zázračná to výsada! Celé pokolenie ľudské je stížené kliatbou dedičného hriechu, jedine Maria, nazaretská panna je od prvého okamženia počatia svojho nepoškvrnená. Jej rodičia — ačkoľvek svätí a pred Bohom milí — nachádzajú sa ešte v porobe tohoto všeobecného ľudského osudu, ich dcéra Maria, od Boha k nikdy neslýchanej úlohe vyvolená, je vymanená zpod tohoto všeobecného zákona. Kolká to hodnosť a jak vznešené vyznačenie! Komu to môže poďakovať? Nie sebe, nie svojej poprednej rodine, nie svojim nadšeným predkom, jedine svojmu Božskému Synovi, ktorého bez hriechu počala a porodila.

Chýrny profesor parížskeho všeučilišťa Duns Scotus v XIII. stáročí k tejto veľkej výsade Panny Márie udáva tri podklady, že Boh mohol Máriu vymaniť z hriechu dedičného, že ju chcel vymaniť a že slušné bolo, aby Maria bez škrvny bola počatá. Kto by mohol pochybovať o nekonečnej moci božej! Qideon žiada znak od Boha a prosba jeho je vyslyšaná. Pokiaľ v nočnom šere na celé okolie padne rosa, vlna (rúno) Qideonová zostane v suchu.

Mojžiš pasúc svoje stádo, uzre na vrchu Horeb horiaci ružoker a ten nepadá za obeť vzťahujúcu sa a ošľahujúcu ho plameňu, lebo tam bol Boh a z tohoto svätého miesta poslal Mojžiša k vyslobodeniu izraelského národa. Kto učinil tieto divy, zdá sa, nemohol urobiť aj to, aby, keď celý svet zaplavil hriech, jedného vyvoleného tvorcu sa nedotkol ani tieň toho hriechu? Či nemohol oslobodiť zpod všeobecného požiaru hriechu Pannu, ktorú vyvolil k spoluúčinkovaniu vo vykúpení celého pokolenia ľudského? Rozhodne chcel Boh, aby matka Božského Syna bola úplne čistá a nebolo slušné Synu Božiemu — ktorého ani nepriatelia jeho nemohli obviňovať z hriechu — narodiť sa z matky, hriechom stíženej. Veď Boh natoľko nenávidí hriech, že Syn Boží nebol by vzal na seba telo od hriešnej, ale rozhodne len od nepoškvrnenej matky, lebo škrvna nesrovnáva sa s bezhriechným stavom Bohočloveka.

ilustračná snímka: Martin Magda

Že Boh aj skutočne oslobodil Pannu Máriu od dedičného hriechu, dokazujú to aj prvé strany svätého písma. Vymeria trest diablu týmito slovami: „Nepriateľstvo položím medzi tebou a medzi ženou, medzi semenom твоjim a semenom jej: ona potrie hlavu tvoju a ty budeš činiť úklady päte jej.“ (1. Mojž. 3, 15.) Že je tu vyslovené víťazstvo zaslúbeného Spasiteľa a jeho matky nad diablom, ktorý by sa darmo snažil porušiť ju hriechom dedičným, je vec docela jasná. Maria z vyznačenia božieho zvíťazila nad diablom; je skutočne čistá a nepoškvrnená a nemáme sa čo zastaviť nad tým, že aj pred vyhlásením tohoto článku žila a prekvitala táto viera v cirkvi a nachádzame tiež stopy zasväcovania nepoškvrneného Počatia Panny v starej cirkvi. Okolo roku 485 v bohoslužobnej knihe sv. Sábu je spomenuté nepoškvrnené Počatie a v hymne kresťanského sv. Andreja okolo roku 675 je tiež spomienka o svätej, čistej, nepoškvrnenej Panne.

Podivné, ako korunoval Boh dávnu vieru kresťanstva a rozsudok všeobecného cirkevného snemu na čele sv. otca Piusa IX. O 4 roky po vyhlásení nepoškvrneného Počatia Panny, za článku viery bl. Panna Maria sama sa objaví v Lurde a keď je tázaná na meno, zretedne vyjavuje: „Ja som nepoškvrnené Počatie.“

Či sa nemá aj zo srdca našich povznášať vďaka k nebesiam, ako sa povznášala povďačnosť Panny Márie? Hľadme na Máriu a poučíme sa opatrnosti. Tak opatrne žila, ako by nebola bývala nepoškvrnená a ako by bola v stálej obave, že sa v každej chvíli poškrvni.

My sme už tiež očistení sv. krstom od tejto počiatkovej škvrny, ale v našom spôsobe života nielen opatrnosti. Žijeme, ako by sme boli prišli bez hriechu na svet; ako by v nás nebol zostal koreň toho zlého a nemohli sa poškrvniť. Sadneme na lep ako mucha; okúzlia nás pôvaby sveta, lesk hmoty a prevráti nám rozum novomódne, neverecké vymysleniny a uvalia nás čoskoro do bahna hriechov. Mali by sme pamätať, že ani Pannu Máriu by nebola ochránila tá výsada, keď by sa nebola pričínala sama a nebola odporovala každému hriechu. Veď lesk a pôvaby sveta i svetských radostí stály aj pred ňou. Nežila v úkryte, nie na pustatine; žila v spoločnosti ľudskej, videla zlosť ľudskú, zazrela mnohé zlé príklady; videla, ako sa valia zástupy po rozkošiach a jak ťažko sa poddávajú vznešenejšiemu životu a predsa... stála silno, ako skala. V ostražitosti a opatrnosti nesklátila ju ani zloba, ani netečnosť ľudská; ona zachovávala v srdci svojom božské učenie svojho Syna, prechovávala rodinnú nábožnosť, spoluúčinkovala s milosťou božou a tak nemal k nej prístupu čarovný pôvab márnivého sveta.

I my oslávime najhodnejšie Nepoškvrnené Počatie Panny, keď sa odhodlanie k prevládaniu troch úhlavných nepriateľov: žiadosti očí, žiadosti tela a pýchy života.

Imrich Klas

Arcibiskup Cyril Vasil:

Náboženská sloboda sa vzťahuje na všetkých

Vatikán 24. januára (RV) Sloboda svedomia a s ňou spojená náboženská sloboda sú prirodzeným právom človeka, vzťahujú sa teda na všetkých bez výnimky, vysvetľuje arcibiskup Cyril Vasil, SJ vo svojom príhovore na aktuálnu tému. Jeho príspevok prinášame v plnom znení.

Dnešným mediálnym svetom stále viac zaznievajú správy o prejavoch náboženskej neznášanlivosti. Najmä prenasledovanie kresťanov je dnes fenoménom, ktorý sa šíri v rôznych formách, až po tie najextrémnejšie, na rôznych miestach. Niekedy zasa spätne – aj v kresťanských, či skôr, takzvané kresťanských kruhoch zaznievajú podráždené reakcie voči vyznávateľom iných náboženstiev, obviňujúc ich plošne v zmysle akejsi kolektívnej viny, za násilie, ktoré páchajú tí, ktorí sa k týmto náboženstvám hlásia, podvedome tým otvárajúc dvere mentalite „oko za oko, zub za zub“.

Znovu a znovu sa tak dostáva do centra pozornosti – a to aj Cirkvi – otázka správneho postoja k otázke náboženskej slobody, slobody svedomia a slobody vyznávania. Aké sú pre katolíka základné východiská pri uvažovaní nad touto dôležitou a citlivou témou? Aké sú dôvody a kritériá náboženskej slobody, ktorú kresťan vyžaduje pre seba, ale ktorú súčasne priznáva aj tým, ktorí ešte Krista nepoznali, alebo ho neprijímajú?

Môžeme ich nájsť v záväznom cirkevnom dokumente, prijatom na

II. vatikánskom koncile, pred niečo viac ako 50-timi rokmi, 7. decembra 1965, v deklarácii o náboženskej slobode, *Dignitatis humanae*.

Na prípravu kultúrnej a duchovnej atmosféry, ktorá neskôr viedla k prijatiu nášho dokumentu nemohla nemať vplyv aj Všeobecná deklarácia ľudských práv, prijatá na konci roku 1948, a v ktorej sa okrem iného uvádza: „Každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva; toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženstvo alebo vieru, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru sám alebo v spoločensť s inými a súkromne alebo verejne, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov, bohoslužbou, zachovávaním (obradov)“ (Čl. 18).

Po dlhých stáročiach neúspešných kompromisov sa na II. vatikánskom koncile aj v rámci Katolíckej cirkvi jednoznačne presadila idea odluky Cirkvi od štátu, idea ohlasovania Evanjelia od myšlienky presadzovania Evanjelia, myšlienka slobody v náboženskej oblasti, ktorú má rešpektovať každá autorita, duchovná i svetská ako postulát ľudskej dôstojnosti od tradične teologicky formulovanej myšlienky o morálnej povinnosti hľadať a prijať pravé náboženstvo.

Tento dokument je aj prejavom završenia stáročného procesu, v rámci ktorého bola Cirkev nútená hľadať najvhodnejšiu odpoveď na problematiku vzťahu medzi vonkajšou autoritou a vnútorným náboženským presvedčením.

Nakoniec sa vo formulácii doku-

mentu podarilo nájsť istú rovnováhu medzi dovtedajším učením Cirkvi a požiadavkami ľudí modernej doby. Dokument tak urobil špecifikovaním, že požiadavka náboženskej slobody sa v dokumente predkladá z perspektívy jej vzťahu k spoločenskej a občianskej sfére a nerieši sa ňou otázka morálnej povinnosti voči pravému náboženstvu a jedinej Kristovej Cirkvi.

„Tento posvätný cirkevný snem predovšetkým vyhlasuje, že sám Boh dal poznať ľudstvu cestu, po ktorej ľudia, slúžiac mu, môžu v Kristovi dosiahnuť spásu a blaženosť. Veríme, že toto jediné pravé náboženstvo sa uskutočňuje v katolíckej a apoštolskej Cirkvi, ktorú Pán Ježiš poveril, aby ho šírila medzi všetkými ľuďmi, ... A všetci ľudia sú povinní hľadať pravdu, najmä v tom, čo sa týka Boha a jeho Cirkvi, a keď ju poznali, prijať ju a zachovávať.“

Avšak posvätný cirkevný snem zároveň vyhlasuje, že tieto povinnosti sa týkajú ľudského svedomia, teda že zaväzujú vo svedomí, a že pravda sa presadzuje jedine svojou vlastnou silou, vniká do mysli lahodne, no zároveň dôrazne. Keďže náboženská sloboda, ktorej sa ľudia dožadujú pri plnení svojich povinností voči Bohu, sa vzťahuje na ochranu pred donucovaním v občianskej spoločnosti, tradičná katolícka náuka o morálnej povinnosti jednotlivcov i spoločností voči pravému náboženstvu a jedinej Kristovej Cirkvi zostáva nedotknutá“ (DH 1).

V skutočnosti môžeme nájsť základné témy, ktoré inšpirovali tento dokument aj v predchádzajúcom magistériu pápežov, zvlášť

Jána XXIII., ktorý vo svojej encyklike *Pacem in terris* vychádzal z toho, že medzi všeobecné, nenarušiteľné a neodcudziteľné ľudské práva patrí aj právo „uctievať Boha podľa správnych noriem svojho svedomia, ako aj súkromne i verejne vyznávať svoje náboženstvo“ (*Pacem in terris* 3).

•

Sloboda svedomia a s ňou spojená náboženská sloboda je teda prirodzeným právom človeka.

•

Zladenie spoločenskej normy a normy svedomia je jedným z postulátov deklarácie *Dignitatis humanae*. Medzi základnými prvkami, ktoré sú prejavom úcty k ľudskej dôstojnosti sa nachádza aj úcta k náboženskej slobode. Preto „Vatikánsky cirkevný snem vyhlasuje, že ľudská osoba má právo na náboženskú slobodu. Táto sloboda pozostáva v tom, že všetci ľudia musia byť chránení pred donucovaním zo strany jednotlivcov alebo spoločných skupín a vôbec akejkoľvek ľudskej moci tak, aby v náboženskej oblasti nik nebol nútený konať proti svojmu svedomiu a nikomu sa nebránilo konať podľa vlastného svedomia súkromne i verejne, tak jednotlivo, ako aj v spoločenstve s inými, v patričných medziach. Okrem toho vyhlasuje, že právo na náboženskú slobodu má svoj skutočný základ priam v dôstojnosti ľudskej osobnosti, ako to vysvitá zo zjaveného slova Božieho a zo samého rozumu. Toto právo ľudskej osoby na náboženskú slobodu sa má zákonite uznávať ako občianske právo v právnom poriadku spoločnosti“ (DH 2).

•

Každý človek, ktorý dosiahol vek, v ktorom sa môže slobodne rozho-

dovať, v rozsahu svojich schopností je volaný k tomu, aby sa sám snažil hľadať pravdu, na ktorej môže budovať svoje morálne kritériá. Takéto hľadanie je nevyhnutným právom človeka a tiež povinnosťou, ktorá je výsledkom intelektuálnej schopnosti človeka. Preto môžeme povedať, že z morálneho pohľadu „každý má povinnosť, a teda aj právo, hľadať pravdu vo veci náboženstva, aby si pomocou vhodných prostriedkov vytvoril vo svojom svedomí rozvážny, správny a pravdivý úsudok“ (DH 3).

•

Taká povinnosť je samozrejme morálnym nariadením, ale nemá a nesmie byť vyžadovaná vo forme vonkajšieho záväzku a povinnosti. Boh povoláva ľudí do svojej služby v duchu a pravde; a preto sú oni vo svedomí zaviazaní odpovedať na svoje povolanie, ale nie sú k tomu nútení. Veď sám Boh berie ohľad na dôstojnosť človeka, ktorú stvoril a ktorá sa má tešiť zo slobody a konať zodpovedne. Podľa Koncilu, „to sa vo zvrchovanej miere prejavilo v Ježišovi Kristovi, v ktorom Boh dokonale zjavil sám seba a svoje cesty. Lebo Kristus, náš Majster a Pán, tichý a pokorný srdcom, trpezlivo pozýval a získaval si učeníkov“ (DH 11).

•

Cirkev je presvedčená, že človek rozumom postihuje a uznáva imperatívy božieho zákona prostredníctvom svedomia, že má sklon ho verne nasledovať vo všetkom svojom konaní, aby dosiahol svoj cieľ, ktorým je Boh. Preto nesmie byť nútený k tomu, aby konal proti svojmu svedomiu.

•

Cirkev dnes priznáva náboženskú slobodu všetkým ľuďom bez

rozdielu, aj tým, ktorí sa z rozličných dôvodov nesnažia poznať pravdu, pretože „právo na náboženskú slobodu sa nezakladá na subjektívnej osobnej dispozícii, ale má základ v samej ľudskej prirodzenosti. Preto právo na ochranu pred vonkajším donucovaním nezaniká ani u tých, ktorí nerobia zádosť povinnosti hľadať a prijať pravdu; a neslobodno zamedzovať uplatňovanie tohto práva, pokiaľ sa zachováva spravodlivý verejný poriadok“ (DH 2).

•

V duchu koncilového učenia, ktoré je dnes oficiálnym postojom Katolíckej cirkvi v tejto kľúčovej otázke morálna povinnosť hľadať pravdu a žiť podľa nej musí byť realizovaná v situácii skutočnej vnútornej i vonkajšej slobody, garantovanej všetkými inštitúciami reprezentujúcimi svetskú a občiansku vrchnosť, pretože „všetci ľudia, v súlade so svojou dôstojnosťou, ako osoby obdarené rozumom a slobodnou vôľou – a teda osobne zodpovední – sú samou svojou prirodzenosťou pobádaní a zároveň mravne povinní hľadať pravdu, predovšetkým pravdu týkajúcu sa náboženstva. Sú povinní poznať pravdu aj prijať a celý svoj život usporiadať podľa jej požiadaviek. Tejto povinnosti však nemôžu zadostučiť spôsobom, ktorý by zodpovedal ich prirodzenosti, ak nemajú psychologickú slobodu a ak nie sú zároveň chránení pred vonkajším donucovaním“ (DH 2).

•

„Toto právo človeka na náboženskú slobodu má byť uznané v právnom poriadku spoločnosti tak, aby sa stalo občianskym právom“ (DH 2).

prípravil: M. Magda

Pôst s Konferenciou biskupov Slovenska

Pozvanie k projektu

Pozývame všetkých ľudí dobrej vôle do projektu Pôst s Konferenciou biskupov Slovenska. Projekt bude trvať od 10. februára 2016 (Popolcovej stredy) do 27. marca 2016 (Veľkonočnej nedele). V tomto čase budú môcť záujemcovia získať každý deň e-mail myšlienku sv. Terézie z Lisieux. Projekt sa uskutoční v rámci mimoriadneho Svätého roka milosrdenstva.

Cieľom tejto aktivity je pomôcť duchovne sa pripraviť na najväčšie sviatky v roku - Veľkú noc. Tí, čo nemajú prístup na internet, môžu projekt podporiť svojou modlitbou, pôstom alebo inými skutkami milosrdnej lásky. Pozvaní sú k tiež k skutkom telesného milosrdenstva. Myšlienky budú v slovenskom jazyku.

AKO SA REGISTROVAŤ?

Zaregistrovať sa dá na <https://zamyslenia.kbs.sk/sekcia/registracia>. Stačí uviesť meno a e-mail. Vďaka registrácii získate bezplatne každý deň do svojho e-mailu myšlienku sv. Terézie z Lisieux. Tí, ktorí sa zapojili do posledného z projektov (v advente 2015), sú už v novom automaticky prihlásení.

AKÉ TO BUDÚ MYŠLIENKY?

Sú to myšlienky sv. Terézie z Lisieux, ktorej relikvie putovali v januári tohto roka po celom Slovensku. Okolo 200 000 ľudí si ich uctilo na záver Roka zasväteného života. Myšlienky vybrala rehoľná sestra Hermana Matláková, koordinátorka Roka zasväteného života na Slovensku. Pochádzajú z knihy "Príbeh mojej duše". Ide o cennú publikáciu, ktorá obsahuje orientačné body tereziánskej tematiky, autobiografické zápisky, rukopis venovaný ctihodnej Matke Agnese od Ježiša, list sestre Márii od Najsvätejšieho Srdca, rukopis napísaný pre Matku Máriu Gonzagu, prílohy a dodatky. Ide o beletristické spracovanie autobiografie sv. Terézie z Lisieux (1873 - 1897), bosej karmelitánky, patrónky misií a misionárov, najmladšej učiteľky Cirkvi, ktorá je aktuálnym príkladom pre nás, ako nájsť cestu ku Kristovi a k dokonalosti v láske k blížnym, píše sa v jednej z anotácií.

KTO PROJEKT ZASTREŠUJE?

Ide o projekt Konferencie biskupov Slovenska. V podobnom duchu sa projekt chystá už po siedmy raz.

Projekt nadväzuje na podobné projekty z minulosti. Predtým to bola letná interaktívna duchovná podpora putovania relikvie sv. Cyrila v USA a Kanade (2013), zamyslenia na adventnú alebo vianočnú tému (2013), pôstne myšlienky súčasného Svätého Otca (2014), adventné zamyslenia sv. Jána Pavla II. (2014), Pôst zo zasvätenými (2015), ktorý sa konal v rámci prebiehajúceho Roka zasväteného života a Advent s Konferenciou biskupov Slovenska (2015), počas ktorého mohli všetci prijímať myšlienky na tému o Božom milosrdenstve. Hlavným partnerom projektu je Výveska.sk. Mediálnym partnerom projektu je TK KBS.

Pôst a zdržiavanie sa mäsitého pokrmu

Zdržiavanie sa jedenia mäsa sa má zachovať každý piatok roka, ak nepripadá naň niektorý deň uvedený medzi slávnosťami; avšak zdržiavanie sa mäsa a pôstu (jedla) sa má zachovávať na Popolcovú stredú a v Piatok umučenia a smrti Ježiša Krista. Zákon zdržiavať sa mäsa zaväzuje tých, ktorí dovŕšili 14. rok života; zákon pôstu však zaväzuje všetkých plnoletých až do začatia 60 roka života. V tento deň sa zdržiavanie mäsitého pokrmu nenahrádza iným skutkom pokánia.

Nejesť mäso: od 14 rokov – do smrti;

Prísny pôst - (len raz za deň sa najesť do sýta): od 18 – 60 rokov

Rodičia sa majú starať, aby aj tí, ktorí pre maloletosť nie sú viazaní zákonom pôstu a zdržiavania sa mäsa, boli vychovávaní k pravému zmyslu pokánia. Výnimku tvoria vážne chorí ľudia. (Kán. 1251, 1252, CIC)

Odpustky v pôste

1. Kto koná pobožnosť krížovej cesty pred riadne ustanovenými zastaveniami, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky. Vyžaduje sa, aby sa pohyboval od jedného zastavenia k druhému a rozjímal o umučení a smrti Pána Ježiša. Ak sa koná pobožnosť verejne, stačí, ak sa pohybuje ten, čo vedie pobožnosť. Tí, čo sa pre vážnu prekážku nemôžu zúčastniť na krížovej ceste, môžu získať tie isté odpustky, a to čítaním a rozjímaním o umučení a smrti nášho Pána Ježiša aspoň nejaký čas.

2. Veriaci, ktorý sa v piatok v Pôstnom období pomodlí po prijímaní pred obrazom Ježiša Krista Ukrižovaného modlitbou Dobrý a preláskavý Ježišu, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky.

Aliancia za rodinu hodnotí rok od referenda o rodine

Dnes uplynul rok od konania prvého občianskeho referenda na Slovensku. Ako sa zmenilo Slovensko? Skutočný význam slobodného rozhodnutia nie je možné oceniť, pretože patrí k základom ľudskej bytosti, ktorá sa rodí slobodná.

Ani rok po konaní referenda stále nemáme funkčný tento bazálny nástroj demokracie. Za dvadsaťpäť rokov demokracie nikomu z politikov nevádi v Ústave SR právna úprava, ktorá je výsmechom občanov. Nedosiahnuteľné kvórum a nejasná záväznosť aj v prípade úspešného referenda. Stojí za zváženie otázka, či bola táto časť priamej demokracie v Ústave SR amputovaná úmyselne alebo ide o neúmyselnú neschopnosť. Z príkladov v zahraničí však vidíme, že neexistencia kvóra alebo nízke kvórum zvyšuje participáciu občanov na rozhodovaní. V období pred i po referende sa ukázalo, že nie demokracia, ale mediokracia je jednou z najsilnejších mocí v tomto štáte a nemá morálne zábrany značkovať a špiňiť povest' nevinných ľudí, zastávajúcich rodinu a manželstvo. Uvedomili sme si, že nie každý, kto hovorí o tolerancii a porozumení je schopný skutočne rešpektovať ľudí s iným názorom ako jeho vlastným a zachovávať bazálnu úctu k ľudským hodnotám, na ktorých bola a stále je postavená táto spoločnosť. Aliancia za rodinu sa nezniží k urážkam druhej strany, ale bude naďalej trpezlivo odpovedať na všetky klamstvá pravdou. Budeme aj ďalej odmietať akékoľvek útoky na ľudí s iným ako heterosexuálnym čítením. Ľudia s homosexuálnym čítením nie sú a nikdy nebudú naši nepriatelia.

Treba však vysloviť aj vďaka za

Ilustračná snímka: M. Magda

mnohé pozitívne veci oproti iným krajinám.

Štandardná bola nakoniec aj účasť v referende, hoci naše očakávania boli vyššie. Subjektívne pocity ale nesmú prevážiť nad skutočnou realitou. Graf ukazuje, že referendá nespojené s voľbami s výnimkou euroreferenda majú podobnú účasť. Preto rozhodnutie prezidenta dať prvé občianske referendum na Ústavný súd malo pre účasť závažný význam. Pozitívne vo viacerých častiach bolo nakoniec aj odôvodnenie rozhodnutia nášho Ústavného súdu, ktorý potvrdil, že tu nejde o ľudské práva. Účasť ľudí však stačila na to, aby umožnila politikom spoznať, že v tejto téme je Slovensko na jednoznačnej strane manželstva a rodiny. Strany presadzujúce agendu registrovaných partnerstiev a trička „JBM na Alianciu“ klesali v preferenciách. Doteraz sa nám nikto osobne neospravedlnil. Výsledkom referenda je aj vyššia informovanosť ľudí o hodnotových a kultúrno-etických otázkach. Ve-

rejnú debatu o manželstve od roku 2013 sprevádzal veľmi zaujímavý jav - rástol počet sobášov a znížil sa počet rozvodov.

Na Slovensku sa mohli o rodine rozhodovať samotní ľudia.

Nerohodlo pár sudcov Najvyššieho súdu ako sa to stalo v USA. Celý justičný puč ako toto rozhodnutie nazval jeden zo sudcov Najvyššieho súdu je absurdnejší, ak prihliadneme na to, že pred pár rokmi tí istí sudcovia zrušili federálny zákon, ktorý ochraňoval manželstvo z dôvodu, že manželstvo je výhradná doména štátov a federálna ústava o manželstve nehovorí. Toto rozhodnutie zrušilo výsledky slobodnej vôle ľudí prijatej v referendách v mnohých štátoch.

Prišlo aj írske referendum, kde bol výsledok opačný ako u nás a tu sme nepočuli žiadne výzvy médií o tom, že toto referendum sa nesmie realizovať, lebo je proti ľudským právam, o ktorých sa nehlasuje. Všade sme počuli ako Íri rozhodli. Naopak o slovinskom referende

naše mainstreamové médiá neinformovali vôbec, alebo ako to urobila RTVS, informovali zaujate. A o jeho výsledku, ktorý bol fenomenálny a prekvapujúci v prospech rodiny a manželstva, sme sa už z verejno-právnej televízie nedozvedeli.

Čo sa týka vlády, po referende prijala kontroverznú Celoštátnu stratégiu ochrany ľudských práv, a hoci bola na vláde upravená a odstránené najzávažnejšie veci predkladané ministrom zahraničných vecí SR, stále ide o dokument, ktorý nebol prijatý konsenzom rôznych skupín obyvateľstva. Návrh Akčného plánu LGBTI osôb, ktorý sa odvolával na radikálny manifest LGBTI lobby - Jogiakarské princípy bol po vlne odporu a hromadných pripomienkach viac ako 13 800 občanov iniciovanej Alianciou za rodinu nakoniec odložený. Na ako dlho, uvidíme po voľbách.

Aká bude budúcnosť?

Veľmi vážny bude výber poslancov NR SR. Aliancia za rodinu v tejto súvislosti pripravuje webstránku, ktorá poskytne informácie o kandidátoch vo voľbách do NR SR, ktorí podpísali Deklaráciu o rodine, zastávajúcu hodnoty rodiny a manželstva. Táto iniciatíva je otvorená pre kandidátov zo všetkých z politických strán bez rozdielu.

Aliancia za rodinu bude sledovať pozorne slovenské predsedníctvo v EÚ. Bola podpísaná Deklarácia o rodovej rovnosti, ktorá nebola v pripomienkovom konaní. Považujeme za veľmi podstatné, aby jej výklad znamenal rovnosť príležitostí muža a ženy pri rešpektovaní ich rozdielností a rešpektovaní materstva a starostlivosti o malé deti ako nezastupiteľnej úlohy ženy a nie vytváranie „nových“ rodov. - re -

Manuál bioetiky pre mladých

Do farností sa začína distribuovať „Manuál bioetiky pre mladých“. Prečo si ho pýtať od kňaza, čo mi ponúka?

Hľadám odpoveď na tieto otázky života?

1 Príbeh malého ľudského života

2 Potrat

3 Prenatálna diagnostika

4 Techniky asistovanej reprodukcie

5 Predimplantačná genetická diagnostika (PGD)

6 Výskum na embryách

7 Koniec života

8 Darcovstvo orgánov

Špeciálna kapitola: Teória gender

Viac o manuále tu:

Odporučenie k používaniu Manuálu bioetiky pre mladých

Odporučenie k používaniu Manuálu bioetiky pre mladých je určené rodičom, kňazom, animátorom birmovancov a pedagógom na cirkevných základných a stredných školách.

Základný materiál: Manuál bioetiky pre mladých, Kanet, n.o., 2015

Úvod

V dnešnej dobe sa mladí ľudia musia vysporiadať s nástrahami prenikania technológií nielen do sfér ulahčenia bežného života, akými sú napr. komunikácia (mobilné telefóny, sociálne siete) platby (internetbanking) či pohyb (elektrobicykle, elektroautá) ale aj do oblastí, ktoré majú pre život zásadnejší charakter, akými sú napríklad reprodukcia, zdravie, smrť. Nové biotechnológie tak vplyvajú na utváranie si predstáv o najhlbších antropologických otázkach, o charaktere ľudského života, o tom, čo je dobré a čo zlé, čo prospieva človeku a spoločnosti a čo pôsobí

zhubne. Čas, ktorý mladí venujú na zvládanie moderného životného štýlu charakterizovaného množstvom informácií v oblasti technickej obsluhy života, vzdelania, zábavy a pod., ich často zahlcuje a zneschopňuje zastaviť sa a uskutočňovať reflexiu života na hodnotovej, filozofickej, sociologickej, ale i biologickej a psychologickej rovine. Vnímajú nové technológie, mnohé aj prakticky využívajú, ale nerozumejú ich funkčnej stránke a nedokážu kriticky zhodnotiť ich vplyv z etickej roviny.

Manuál bioetiky pre mladých (ďalej aj „manuál“) názorným a pochopiteľným spôsobom podáva základné informácie o biotechnológiách a s nimi spojených súvislostiach, približuje ich funkcionalitu a podáva etické hodnotenie z pohľadu úcty k životu a ľudskej osobe.

Táto krátka príručka má pomôcť najmä animátorom a pedagógom využiť čo najlepšie potenciál Manuálu. Sú to práve oni, ktorí majú možnosť mladým ľuďom pomôcť uvedomiť si hĺbku svojej ľudskosti, dôležitosť rešpektovania ľudskej dôstojnosti bez podmienok ale tiež riziká, ktoré sú spojené s biotechnológiami a ktoré sú často v lifestyle časopisoch predstavované ako eticky bezproblémové.

Stojíme pred veľkou výzvou vychovať nové generácie nielen v tom, aby dokázali využívať nové technológie, ale aby ich tiež boli schopné eticky hodnotiť a vyvodzovať z racionálnych súdov dôsledky pre život. Snáď nie je desivejšia predstava, zvlášť pre rodičov a vychovávateľov, ako nová mladá generácia bez morálky, citu a rešpektovania rozumnosti.

O manuále

Manuál je prekladom z pôvodne francúzskeho originálu, ktorý bol už preložený aj do angličtiny a iných jazykov. Manuál vytvorila etablovaná francúzska nadácia Jerouma Lejeuna.

Spolu s odbornými spolupracovníkmi, ktorí sú uvedení v tiráži manuálu, sme niektoré informácie doplnili o slovenské reálie tak, aby boli čo najužitočnejšie a najzrozumiteľnejšie pre slovenských čitateľov.

Manuál je rozdelený do 9 kapitol, v ktorých je stručne popísaný vždy jeden bioetický problém. Každá kapitola má zvyčajne tieto časti: popis problému, popis metód, legislatíva, najčastejšie kladené otázky, etické hodnotenie a svedectvá.

Manuál nie je len informačným zdrojom a odrazovým mostíkom k ďalšiemu štúdiu predložených bioetických problémov, ale je tiež podkladom slúžiacim ako podnet k diskusii a vytváraniu si vlastných názorov. Ako k takému by mal k nemu pristupovať aj rodič či vychovávateľ a byť akýmsi sprievodcom alebo moderátorom objavovania nových svetov pre mladých, ktorí začínajú spoznávať realitu paradoxov súčasného moderného sveta.

Zároveň sa tu naskytuje príležitosť formovať mladých ľudí v oblasti postojov Katolíckej cirkvi k jednotlivých páľčivým bioetickým problémom a priblížiť im argumenty vychádzajúce z bezpodmienečného uznania ľudskej dôstojnosti každej ľudskej bytosti. Je to tiež dobrá príležitosť k priblíženiu témy skĺbenia vedy a viery. Za týmto účelom je pripravená aj príloha na konci manuálu, kde sú uvedené vybrané citáty z cirkevných dokumentov alebo od cirkevných autorít k jednotlivým

Ilustračná snímka: M. Magda

témam rozobraným v jednotlivých kapitolách manuálu.

Otázky odporúčame klásť vo forme „podľa vás“ resp. „podľa teba“, aby boli študenti nútení sami premýšľať a formulovať odpovede, napr. kedy sa (podľa vás/ podľa teba) človek stáva človekom?

Manuál má slúžiť ako pomôcka pri formácii birmovancov, snúbencov, mladých v UPC i v centrách pre rodinu a pod. Prácu s ním si môže každý kňaz, katechéta, animátor či rodič prispôsobiť s ohľadom na vyzretosť poslucháčov a aktuálnu potrebu podľa vlastného zváženia.

Podnety k tomu ako využiť jednotlivé kapitoly.

1 Príbeh malého ľudského života

Cieľom kapitoly je pomôcť študentom si uvedomiť, že na základe súčasného vedeckého poznania je život kontinuum od počatia. Toto poznanie je základom pre úctu k ľudskému životu a k zodpovednému sexuálnemu správaniu, ktorého základom je hlboký, zodpovedný a stabilný vzťah.

Kedy sa človek stáva človekom? Prečo?

Poznáte iné teórie o vzniku človeka? Čo si o nich myslíte?

Od čoho závisí právo na život? (Alebo naopak, komu môžeme odoprieť právo na život a prečo?)

2 Potrat

Cieľom kapitoly je pomenovať realitu umelého potratu a jeho faktálnych dôsledkov.

Koľko bolo na Slovensku doteraz uskutočnených umelých potratov?

Ako by sa dal znížiť počet potratov?

Kedy môže prísť k počatiu?

Čo je najvhodnejšia prevencia potratov?

Prečo by mali/nemali mať gynekológovia výhradu vo svedomí.

Podakujte rodičom za život.

3 Prenatálna diagnostika

Cieľom kapitoly je demaskovať nehumánne ciele prenatálnej diagnostiky a oceniť jej prínos.

Je správne, že je zrušený trest smrti?

Existuje nevinnejšia ľudská by-

ilustračná snímka: M. Magda

toš ako nenarodené dieťa?

Poznáte z histórie prípady, kedy starým, chorým a postihnutým bolo odopierané právo na život (alebo neboli chránení v takej miere ako zdraví)?

Od čoho závisí ľudská dôstojnosť a právo na život?

Ako sa môžu rodičia pripraviť na prijatie dieťaťa s postihnutím?

Porozmýšľajte a porozprávajte sa o tomto citáte: „Humánnosť spoločnosti sa dá merať podľa toho, ako sa správa k slabým a chorým.“

4 Techniky asistovanej reprodukcie

Cielom kapitoly je zreálniť (odromantizovať) pohľad na techniky umelého oplodnenia a priblížiť riziká, ktoré sú s nimi spojené. Je vhodné nezabudnúť zdôrazniť rovnakú dôstojnosť všetkých ľudí - teda aj tých, ktorí boli počatí umelým oplodnením (môže sa to napríklad týkať aj nejakého žiaka v triede).

Existuje podľa vás právo na dieťa?

Ako na vás pôsobí predstava, že váš otec by nebol vašim biologic-

kým otcom? (iba v prípade istoty, že v triede sa nenachádza takýto prípad)

Kedy v procese umelého oplodnenia môže prichádzať k usmrteniu ľudských jedincov – embryí?

Kto podľa vás má právo na rozmnožovanie o zmrazených embryách? Samotné dieťa? Matka?

Otec? Inštitúcia?

Aké hlavné výhrady voči umelému oplodneniu má katolícka cirkev? Skúste ich bližšie vysvetliť.

5 Predimplantačná genetická diagnostika (PGD)

Cielom kapitoly je oboznámiť čitateľov s procesom PGD a popísať jeho riziká.

Človek by mal spolupracovať s prírodou a nie sa ju snažiť „znásilniť“.

Čo to znamená byť bezpodmienečne milovaný?

Majú rodičia právo na dieťa so želaným pohlavím? Prečo áno/nie?

Počul si o čínskej politike jedného dieťaťa? Vieš že vedie k nepomernému zastúpeniu žien a mužov v populácii? Aké to môže spôsobovať problémy?

Pozrite si film Gattaca (<http://www.csfd.cz/film/11993-gattaca-prehled/>) a porozprávajte sa o tom, ako sa správa spoločnosť k jednotlivým skupinám ľudí.

6 Výskum na embryách

Cielom kapitoly je ukázať, aký rozdiel je medzi dospelými a embryonálnymi kmeňovými bunkami a zdôrazniť, aká dôležitá je vo vede etika.

Vysvetli rozdiel medzi „dospelými“ kmeňovými bunkami a embryonálnymi kmeňovými bunkami.

Povedz príklady princípu, že nie je správne robiť všetko, čo sme schopní technicky uskutočniť.

Je alebo nie je proti rozvoju vedy a techniky dať výskumníkom etické podmienky (obmedzenia)? Prečo?

Prečo nie je možné použiť človeka ako prostriedok pre výskum?

Zakazuje cirkev výskum?

Pozrite si film Ostrov (Island, USA 2005, <http://www.csfd.cz/film/180956-ostrov-prehled/>) a porozprávajte sa o etických úskaliach klonovania ľudí.

7 Koniec života

Táto kapitola približuje hrozby

nebezpečenstvá spojené s eutanáziou a približuje koncept paliatívnej medicíny ako základného prístupu v starostlivosti o nevyliciteľne chorých.

Prečo je možné usmrtiť choré zviera, ale chorého človeka nie?

Aký je rozdiel pri vnímaní dobra (najlepšieho záujmu) pacienta, ktorý trpí vyliečiteľnou chorobou (napr. ľahkým zápalom pľúc) a pacienta, ktorý trpí nevyliciteľnou chorobou (napr. rakovinou v poslednom štádiu)?

Čo najviac zabraňuje pocitom opustenosti či neužitočnosti?

Skúste vysvetliť rozdiel medzi súcitom a falošným súcitom. Čo okrem súcitu je potrebné pri starostlivosti o človeka?

Pozrite si priebeh eutanázie z filmu Terryho Pracheta, napríklad na tejto linke (3,5 min.): http://www.dailymotion.com/video/x2csjgi_peter-smedley-choosing-to-die_tv

Diskutujte o tom, čo ste videli. (len po zvážení kňaza alebo pedagóga!)

Link pre záujemcov o celý film

(60 min): http://www.dailymotion.com/video/xnu340_terrypratchett-choosing-to-die_shortfilms

8 Darcovstvo orgánov

Táto kapitola približuje problematiku darcovstva orgánov. Komu by ste boli ochotní darovať obličku?

Aké výhody/ nevýhody má slovenská legislatíva pri darovaní orgánov?

Skúste sa zamyslieť nad teoretickou možnosťou, že by bolo možné transplantovať mozog.

Súhlasili by ste s takouto možnosťou? Prečo?

Špeciálna kapitola: Teória gender

Táto kapitola popisuje základné predpoklady z ktorých vychádza gender teória a varuje pred jej rizikami. V tejto kapitole je vhodné zdôrazniť potrebu úcty ku každému človeku, teda aj k tým, ktorí majú problémy so svojou identitou, ale tiež zdôrazniť potrebu pridržať sa (biologickej) reality.

Popíšte biologické a psychologické rozdiely medzi mužom a ženou.

Skús vlastnými slovami popísať, čo podľa gender teórie znamená

termín „rod“.

Uvažuj! Ktoré vlastnosti či schopnosti z tých, ktoré považujeme za typicky mužské a typicky ženské, sú spôsobené prirodzenými rozdielmi a ktoré sú viac spôsobené kvôli prostrediu alebo zvyklostiam?

Premýšľaj nad heslom: „Mama a otec navždy – to najlepšie pre deti.“

Odporúčaná literatúra:

Odporúčame v rámci prípravy na stretnutia k témam manuálu použiť aj ďalšiu doplnkovú literatúru. Ako stručné a dostupné zdroje na prehĺbenie tém je možné použiť napr. nasledovné zdroje:

Ján Pavol II.: Evangelium Vitae, Spolok Svätého Vojtecha, Trnava 1995

Lucas Lucas, Ramón: Bioetika pre všetkých, Spolok Svätého Vojtecha, Trnava 2010

Cehuľová L.: Bioetika pre výchovávateľov, Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2010 <http://www.ehd.org/index.php>

Kontakt: Marek Michalčík, koordinátor sekcie kultúry života, Kanet, n.o., michalcik@kanet.kbs.sk, 0911 756 025

50 rokov našej pošty

Vo štvrtok 28. januára 2016 požehnal náš duchovný otec Marek „novú poštu“. V porovnaní so starým miestom, kde bola umiestnená pošta je to nádherný priestor so všetkým zázemím.

Pri vstupe do pošty už nemáte obavy, že pri otvorení dverí ublížite niekomu, kto stojí pri vybavovanom okienku. Nepochoptiteľné, že nám to toľko rokov nevadilo a nenašla sa verejná objednávka na zmenu.

Chcem preto touto cestou za to poďakovať nášmu pánovi starostovi Ing. Jánovi Balogovi, ktorý nám na 50. výročie pošty podaroval darček v podobe nádherných priestorov novej pošty, že nám pozdvihol ducha kultúry služieb pre nás všetkých. História našej pošty:

- 1. 2. 1966 - otvorenie pošty; prvou vedúcou bola pani Helena Šofranková rod. Smolková zo Širokého;
- od 23. 3. 1979 druhou vedúcou v poradí bola pani Angela Krescanková rod. Gazdová;
- od 1. 5. 1997 je vedúcou pani Katka Forišová r. Krescanková.

Ahoj, redakcia Spektra!

Ešte v októbri som Vám spomínal, že som našiel v arcibiskupskom archíve v Košiciach latinský opis farnosti Široké, ktorý nebol datovaný. Podľa typu písma prekladateľ dokumentu do slovenčiny Dr. Ďurčo stanovil dátum napísania tohto opisu (vizitácie) na druhú polovicu 18. storočia. t.j. cca medzi rokom 1750 až 1800.

Posielam Vám preloženú časť, týkajúcu sa Víťaza a Ovčieho. Zároveň ako penále za dlhé čakanie som vybral tri typické víťazské priezviská, a to: Biroš, Blizman a Magda a vypísal som mená narodených v období od r. cca 1770 do 1900, ktorí sa narodili s týmito priezviskami. (Tieto údaje sú uložené v archíve redakcie Spektrum.)

Musím konštatovať, že som bol milo prekvapený silným Magdovským a Blizmanovským rodom a pomerne skromne a málopočetným rodom s priezviskom Biroš. To, že v stáročných časoch prežije veľký rod (rodina) je logické, ale zaujímavý je rod Birošovcov, ktorý ako málopočetný prežil a trvá dodnes. Určite za každým preživším rodom v tomto časovom období je Božie požehnanie a Božia milosť a nespočetné modlitby ich príslušníkov. Za to všetko nech je Bohu neustále vzdávaná chvála a sláva. Vilo Širocký

Opis filiálneho kostola v obci Veľký Víťaz

Tento kostol je zasvätený svätému Ondrejovi. V súčasnosti je v dezolátnom stave a je veľmi tmavý. Je aj malý pre veľké množstvo veriacich, ktorí sem prichádzajú z obce Široké na bohoslužby. Má tri oltáre s 10 drevenými svietnikmi. Hlavný oltár má obraz svätej Anny s vyobrazením Ježiša a Márie. Oltár má v sebe portál a oltár nemá bohostánok a ani lampu s tzv. večným svetlom. Druhý oltár je na pravej strane a je zasvätený Najsvätejšej Panne. Tretí oltár má obraz Božej Matky, ktorá v náručí bozkáva dieťaťko Ježiša. Svätýňa je zakončená klenbou, ostatná časť kostola má drevenú povalu. Na pravej strane je sakristia, ktorá je však schátralá. Je tu skriňa, do ktorej sa vkladajú liturgické predmety. V nej možno nájsť: 5 ornátov – z nich jeden je fialový, druhý je červený, tretí je bieločervený, štvrtý a piaty ornát je čiernej farby. K ornátom patria štóly a manipuly. Sú tu tri burzy – jedna je fialovej farby, druhá je duplovaná a je bielo-čiernej farby, tretia burza je bielo-červená a čierna. Je tu taký istý počet korporálov, ďalej 3 paly, 5 purifikatórií; 1 väčší oltárny obrus, 6 menších obrusov, 2 malé obrúsky, ktoré sa zvyčajne kladú na portál; 1 superpelícium bez rukávov; 3 lanové cingulá (opasky) – z nich 2 sú nové a 1 je poškodené; 3 velumy na kalich; 3 drevené pacifikálie; 1 strieborný pozlátený kalich so striebornou pozlátenou patenou, ktorá bola pred piatimi rokmi zakúpená; 3 uteráky na utretie prstov kňaza pred a po svätej omši; starý misál s vankúšikom; evanjeliár v slovenčine; jeden pár cínových ampuliek; medená nádobka na svätenú vodu pri vchode do kostola; 2 zvonce. Namiesto veže je tu postavená drevená zvonica na južnej strane. Stojí tu už 22 rokov. Visia v nej tri zvony: najväčší zvon má váhu asi 3 centy. V kostole nie je žiadna krypta. Na kostol sa neviažu žiadne odpustky a nie je tu ani kostolný spolok. Okolo kostola je cintorín, ktorý je obohnán múrom a ten je v schátralom stave. Kedysi sa na tomto cintoríne nachádzala kaplnka (oratórium), z ktorej zostali len rozvaliny. V súčasnosti je pripravený kameň a vápno, aby sa mohla vydláždiť podlaha kostola.

Patronátne právo si nad kostolom vyhradzuje rodiny Hedryovcov a Berthotyovcov, ktorí sú dedičnými zemeľpánmi v tejto dedine. Poniže obce je stĺp postavený z kameňa. Nikto sa nestará o jeho údržbu.

Z polí zvaných Konopisko dostáva desiatky, čo predstavuje asi 4 kubulov. Ďalší rok dostáva 3 kubuly jačmeňa. Od slobodníkov a iných obyvateľov, ktorí neobhospodarujú vlastné pozemky, dostáva po 6 denárov. Štolárne poplatky sú stanovené podľa štatútu, čo do roka predstavuje asi 10 rýnskych zlatých.

Poznámky ku služobníkom kostola

Učiteľ zo Širokého si plní svoje povinnosti aj v tejto obci. Za svoju prácu dostáva 8 kubulov obilia. Medzi príležitostný príjem sa ráta: za krst 1,5 denára; za uvedenie rodičky 1,5 denára; za sobáš 6 denárov a za pohreb 21 denárov. Patrí mu aj jedna lúka, z ktorej je 1 voza sena.

Kostolníkom je Ján Sýkora, katolík a má 46 rokov. Zo všetkých zbierok má štvrtinu. Pôrodná asistentka je stará osoba a má 54 rokov. Je katolíčkou, je pod prísahou, vedie mravný život a vie v prípade nebezpečenstva pokrstiť.

Poznámky ku filiálke Malý Víťaz

Táto obec kedysi mala kostol zasvätený svätej Barbore. Okolo neho sa nachádzal cintorín. Nie je známe, že tento kostol má nejaký stabilný príjem. Na pochovávanie zomrelých bolo vybrané iné miesto, pretože na

predošlom bolo značná vlhkosť. Za dedinou pri verejnej ceste je stĺp, ktorý bol vymurovaný z kameňa. V obci sa nachádza drevená zvonica, v ktorej je jeden zvon.

Poznámky k veriacim

V tejto dedine žije malý počet katolíkov. Len 9 sú konvertiti. Ďalší sú 24, teda 12 detí, ktoré chodia na spoveď a 13 maloletých detí. Sú tu 4 gréckeho obradu – dvaja z nich sú deti, ktoré chodia na spoveď a jedno ešte nechodí na spoveď. Je tu 39 luteránov. Všetci sú úctiví k farárovi. Katolíci sú horliví vo sviatosti zmierenia počas roka

a najviac počas veľkonočného obdobia. Nie je známe, že niekto by sa z nich nedopustil verejného zločinu. Dodržiavajú sviatky. Táto filiálka spolu s veriacimi z Veľkého Víťaza má spoločnú knihu, do ktorej sa zapisujú pokrstení, sobášení a zomrelí. Nie je tu kňaz gréckeho obradu a ani iný nekatoľický kazateľ.

Poznámky ku príjmom farára

Traja otcovia rodín platia farárovi zo Širokého štvrtinu z ozimín a z ovsu. Ostatní platia dvojnásobok štolárnych poplatkov, najmä za

krst a uvedenie rodičky.

V Širokom je 208 dospelých katolíkov a 68 detí, 50 dospelých luteránov a 11 detí luteránov.

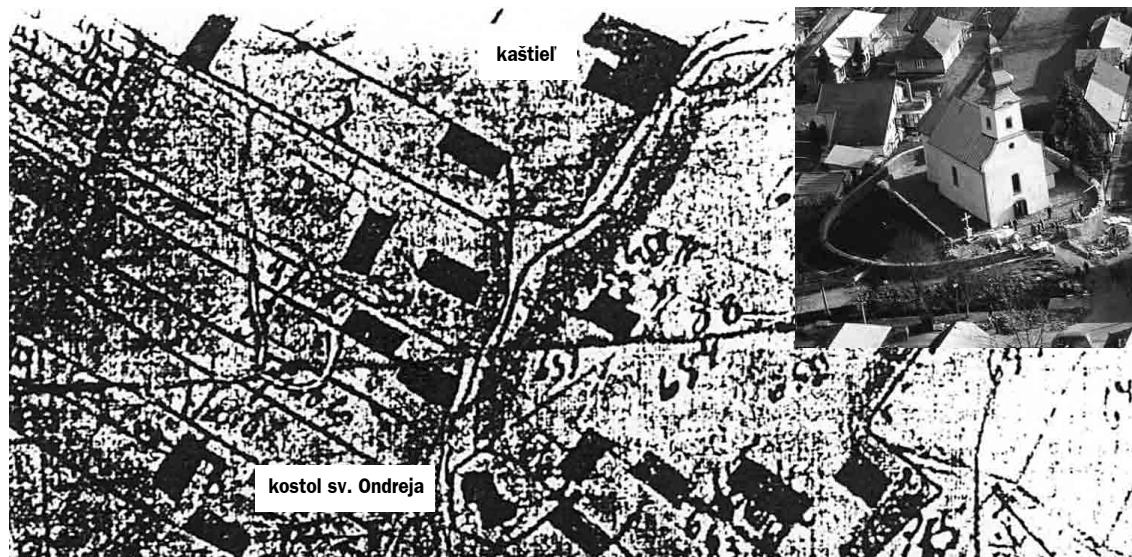
Okrem toho tu je 22 dospelých gréckeho obradu a 8 detí tohto obradu.

Vo Veľkom Víťazi žije 177 dospelých katolíkov a 50 detí; 12 dospelých gréckeho obradu a 3 deti; 51 dospelých evanjelikov a 20 detí.

V Malom Víťazi žije 45 dospelých katolíkov a 6 dospelých gréckeho obradu a jedno dieťa. Okrem toho 49 dospelých evanjelikov a 16 detí.

Vilo Široký, Široké

Počet veriacich farnosti Široké - obdobie pravdepodobne koniec 18. storočia											
		Široké	Spolu podľa vierovyznania	Vítaz	Spolu podľa vierovyznania	O v - čie	Spolu podľa vierovyznania			Spolu vo farnosti podľa vierovyznania	
Katolíci	dospelí	208	276	177	227	45	45	Katolíci	dospelí	430	548
	deti	68		50		0			deti	118	
Luteráni/Evanjelici	dospelí	50	61	51	71	49	65	Luteráni/Evanjelici	dospelí	150	197
	deti	11		20		16			deti	47	
Grécko-katolíci	dospelí	22	30	12	15	6	7	Grécko-katolíci	dospelí	40	52
	deti	8		3		1			deti	12	
Celkom		367	367	313	313	117	117			797	797

Na starej maďarskej mape pravdepodobne zo 17 až 18. storočia si všimnite kaštieľ umiestnený v časti, kde teraz sídli rodina Stahovcových. Najzaujímavejšie na tejto mape je však otočenie kostola sv. Ondreja - kostol je otočený o 90° v smere na sever. Toto potvrdzuje aj text vizitácie, kde sa píše, že sakristia je umiestnená na pravej strane kostola. Keď sme v roku 2000 realizovali zemné práce okolo kostola, našli sme základy malej sakristie, ktorá bola umiestnená v mieste, kde bol východ na kazateľnicu, teda za stenou, na ktorej je namalovaná vzácna freska. Maľby sa zvyčajne maľovali na víťaznom oblúku kostola, preto aj toto by nasvedčovalo, že kostol bol otočený o 90° v smere zo severu na juh. Aj tvar kamenného múra naznačuje otočenie kostola oproti terajšiemu - smerom na sever je užší.

Putovanie relikvií sv. Terézie z Lisieux

Na Slovensku v dňoch 14. – 24. januára 2016 putovali relikvie sv. Terezky z Lisieux

Čo sú to relikvie? Relikvia v kresťanstve je predmet, alebo časť tela, ktoré náboženská apogetika spája so životom Ježiša Krista, Panny Márie, apoštolov a svätých. Relikvie sú dvojakého druhu: skutočné ostatky z tela svätca alebo z jeho šiat či vecí, ktoré používal a relikvie na základe per contactum – dotýkania sa. Dotykom originálu s kópiou má dôjsť k prenosu svätej sily relikvie. Relikvie a ich kult slúžia ako prostriedok na utvrdzovanie kresťanskej viery.

Aj my sme mali v našej farnosti Polomka po tieto dni pred očami relikvie sv. Terezky z Lisieux, ktoré som pred mnohými rokmi doniesol priamo z kláštora Karmel v Lisieux, kde svätá Terezka prežila celý svoj rehoľný život.

Terezka pocítila túžbu stať sa karmelitánkou už v mladosti. Keďže mala len 15 rokov, táto túžba sa zdala byť neprekonateľnou. Po púti, ktorú si vykonala do Ríma, krátko na to dostala povolenie od biskupa vstúpiť do karmelitánskeho kláštora.

K svojmu náročnému povolaniu pristúpila bez predsudkov a ilúzií. Konečne sa jej túžby splnili a jej duša pocítila neopísateľne sladký a hlboký vnútorný pokoj, ktorý ju sprevádzal sedem a pol roka a neopustil ju ani v najťažších skúškach. Terezka ako karmelitánka žila neustále v Božej prítomnosti. V deň obliečky prijala meno sestra Terézia od Dieťaťa Ježiša a Svätej Tváre. Vybrala si Svätú Tvár, tvár Ježiša Krista, ktorá nemala „podobu ani krásy“ (Iz 53,2). Bola prvou

sestrou v Karmeli v Lisieux, ktorá si vybrala toto zasvätenie a obetovala sa milosrdnej Láске.

Terezka cítila povolanie karmelitánky, nevesty, matky, ale tieto povolania jej nestačili. Pochopila, že láska je jediné dobro. Láska je vznešená cesta, ktorá bezpečne vedie k Bohu. Terezka neobetovala svoj život Božej spravodlivosti ako jej sestry, ale celá sa odovzdala milosrdnej Láске. Takto sa dostala k poznaniu svojho povolania v Cirkvi. V snahe o život v dokonalej láske spoznáva základný význam príkazu lásky. Láska k blížnemu je podľa nej všetkým na zemi, pretože Boha iba natoľko milujeme, nakoľko uskutočňujeme túto lásku. „Pochopila som, že Cirkev má telo zložené z rozličných údov, pretože Boha iba natoľko milujeme, nakoľko uskutočňujeme túto lásku. „Pochopila som, že Cirkev má Srdce a že toto Srdce horí Láskou. Pochopila som, že iba Láska udržuje údy Cirkvi v činnosti, že keby Láska vyhasla, apoštoli by nehlasali evanjelium, mučeníci by sa zdráhali prelievať svoju krv. Pochopila som, že Láska obsahuje všetky povolania, že Láska je všetko, že zahŕňa všetky časy a všetky miesta... slovom, že je večná! Vtedy som v záchvate svojej blúznivej radosti zvolala: Ó, Ježišu, moja Láska... konečne som našla svoje povolanie, mojím povolaním je Láska...“ (Rkp. B, 3v).

Terezka chápala malú cestu duchovného detstva ako cestu lásky, ktorá nás vedie k zjednoteniu s Bohom. Pochopila, že živý Boh, ktorý naplnia nebo a zem a súčasne prebýva v najhlbšom vnútri nášho srdca, musí byť predmetom našich

myšlienok a našej lásky. Ukázala cestu, ktorou máme ísť všetci bez rozdielu. Je ňou cesta dieťaťa, ktoré sa zveruje Otcovi, úplne mu dôveruje, vkladá sa bezprostredne do tej náruče, kde sa cíti bezpečne. Terezka nás pozýva objaviť v sebe to, čím oplýva každé dieťa – otvorenosť, dôveru a lásku voči druhým. Na tejto ceste nasledujeme Ježiša Krista. Sestra Terézia od Dieťaťa Ježiša a Svätej Tváre zomrela 30. septembra 1897 ako dvadsaťštyriročná. V roku 1923 ju pápež Pius XI. vyhlásil za blahoslavenú a o dva roky neskôr za svätú, 14. decembra ju spolu so sv. Františkom Xaverským vyhlásil za hlavnú patrónku misií. Dňa 19. októbra 1997 ju pápež svätý Ján Pavol II. vyhlásil za učiteľku Cirkvi.

Michal Jenča, čestný kanonik, Polomka

Na obrázku relikviár s ostatkami sv. Terézie z Lisieux vo farnosti Polomka.

snímka: d. o. M. Jenča

40-dňové rýchlo nabitie

Tento týždeň sme vstúpili do obdobia 40-dňového pôstu. A človek akoby bol na solárny pohon, cez jar a leto sme sa nabíjali, potom cez dlhú zimu postupne vybíjali a čas pred Veľkou nocou sa už javí z tohto pohľadu ako kritický. Ale Boh na nás ani v tomto okamihu nezabúda a ponúka nám 40-dňové rýchlo nabitie. 40-dňovú obnovu ducha - duše.

Na začiatku je to pre nás ako taká studená sprcha, keď počúvame z úst kňaza „prach si a na prach sa obrátiš...“ Uvedomujeme si, že náš život je rýchlo pominuteľný. Avšak motorom nášho života je Boží duch. Keď sme počúvali v týchto dňoch liturgické čítania, tak sme sa dozvedeli, že Boh nám ponúka voľbu. Vždy Boh ponúkal ľuďom základnú voľbu. Boh nám hovorí: „Predkladám vám život a šťastie, alebo smrť a nešťastie.“ A na dôvažok nám ešte radí: „Vyvoľ si život, aby si bol šťastný ty, aj tvoje potomstvo!“

A my sa môžeme pýtať: Čo je to vyvoliť si život? Ako to urobiť, voliť si život. Odpoveďou je kniha Deuteronomium, kde nám Boh predkladá tri cesty, ktoré nám v tom pomôžu. Prvou cestou je milovať Boha. Druhou cestou je kráčať po jeho cestách. A treťou cestou je dodržiavať jeho príkazy.

Milovať Boha

Toto je prameň, z ktorého všetko vychádza. Ak Boha nemiluješ, tvoja viera nemôže rásť. Mnoho ľudí má s tým problém a pýtajú sa: Ako mám milovať niekoho, koho nevidím, ako mám prijať Boha ako Lásku? Ja neviem milovať Boha. A pritom si myslíme, že je to o akomsi pocite lásky, miloty k niekomu. Pre nás je však najdôležitejšie to, čo hovorí svätý Ján, evanjelista vo svojom prvom liste: „Láska je v tom, že to nie my sme

milovali Boha, ale Boh miloval nás. A poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy.“ Čiže na prvom mieste je to, že Boh miluje nás. Z toho všetko vychádza. Boh nás stvoril z Lásky. Boh nás sprevádza, chráni a neustále obklopuje svojou milosťou, svojou Láskou. Boh nám dal milosť, aby sme spoznali Lásku, akú má Boh k nám a jej sme uverili. Toto je slobodné rozhodnutie kresťana a toto by mal každý kresťan v živote zažiť. Teraz cez toto pôstne obdobie je práve vhodný čas, aby sme sa otvorili tejto Božej Láске, aby sme ju viac vnímali vo svojom živote, aby sme ju viac prijímali. Potrebujeme dať priestor Bohu, priestor Láске. Dobrá zvest pre nás je tá, že to Boh sa vydal na cestu, aby nás hľadal, aby nás chránil. Boh sa v Ježišovi Kristovi dokonca stal cestou pre nás.

Kráčať po jeho cestách

Ježiš Kristus je našim spolupútnikom, je našou silou, je naším životom a naším svetlom na tejto ceste. Ježiš veľa putoval, neustále putoval po mnohých miestach, ale v skutočnosti jeho príbeh je len jedna cesta, a to cesta do Jeruzalema, kde bol ukrižovaný, zomrel, ale tretieho dňa vstal z mŕtvych. Dobré je pozrieť na cieľ tejto cesty, kam Ježiš aj nás pozýva. Samozrejme, Ježiš prežíva mnohé skúšky a pokušenia, pretože prijal náš ľudský údel života. Pokušenie je súčasťou jeho života, tak ako je súčasťou každého z nás. Počas pôstnych nediel budeme počúvať aj o tom, ako diabol pokúšal Pána, chce ho zviesť z cesty, ktorú mu určil Otec. "Daj, nech sa z týchto kameňov stanú chleby." Lákavá ponuka k nasýteniu sa, ale Ježiš ju odmieta. A my dobre vieme, že neskôr nasýti zástupy chlebom, tých, ktorí išli za ním. Ba

čo viac, Ježiš sám sa neskôr stane pokrmom pre nás všetkých. "Vezmite si ma a jedzte!" Ježiš vie, čo robí a každé jeho gesto ukazuje, kým on je a prečo prišiel na túto zem.

Dodržiavať príkazy

My kresťania si často volíme také dve alternatívy. Buď to dobré, alebo to zlé. A takto vnímame aj náš život. Včera som si zvolil dobro, dnes som zrehšil. A keď som si už zvolil to zlé, tak idem na spoveď. Vyznám hriechy, úprimne oľutujem. Kňaz ti povie: "Dobre, Boh ti odpustil, začínaj znovu!" A je to správne, cirkev aj Boh nám to ponúkajú. Ale náš život nie je iba séria zlyhaní. Náš život by mal byť vyjadrením akejsi cesty, máme ukazovať, kým sme, komu patríme.

Zamilujme si pôst, lebo vďaka nemu budeme môcť vstúpiť raz do raja. „A keď sa postíte, nebudte zamračení ako pokrytci...“, v týchto slovách je návod, ako má vyzerať náš pôst. Ježiš odsudzuje pokrytectvo a formalizmus. Teba byť dobrými naozaj, nielen zdať sa takými. Pretože Boh vidí aj v skrytosti a odmení nás. Mnohí konáme úplne lajdácky ohľadne svojej spásy. Svoje kresťanstvo často odšvindľujeme, odhovoríme naučenými frázami, ale čo bude potom?

Je tu opäť čas milostivého pôstu. Úprimne si nazrime do vnútra a naplno si uvedomme Lásku, ktorá sa nám darovala na kríži.

Po štyridsiatich dňoch modlitby na púšti, keď Ježiš napokon odohnal pokušiteľa, prišiel k nemu anjeli a poslúhovali mu. Podobne aj my si môžeme byť istí, že po našej osobnej pôstnej obnove Boh pošle svojich anjelov, aby nám poslúhovali a pomohli nám väčšími sa naplniť milosťou a láskou.

Požehnané pôstne dni!

Bc. Martina Gondová

Iniciatíva Zastavme hazard spúšťa petície proti hazardu vo viacerých slovenských mestách.

Iniciatíva Zastavme hazard je občianska iniciatíva viacerých občianskych združení a neformálnych skupín, ktorej cieľom je dosiahnuť obmedzenie hazardu na Slovensku. Slováci vložili do hazardu 2,5 miliardy eur ročne. Hazard ničí rodiny a životy. Občania nielen prichádzajú o majetok, ale deti o otca, matky o synov. Vedecké štúdie ukazujú, že 75 % všetkých príjmov kasín a výherných zariadení je od problémových a patologických hráčov. 25 % zo všetkých, ktorí hrajú na výherných automatoch, spadajú do kategórie problémových a patologických hráčov. Kasína profitujú z problémových a patologických hráčov, ktorí v nich utratia v priemere 10 až 20-krát viac ako neproblémoví hráči. Kriminálna aktivita je medzi hráčmi hazardných hier 18-krát vyššia než vo všeobecnej populácii. Asi tretina liečených pacientov má za sebou pokus o samovraždu.

Argument o tom, že hazard je legálny biznis, obchádza realitu. Rovnako je legálny jeho zákaz. Nikto nikomu neberie licenciu na hazardné hry, tieto licencie sú obmedzené na stanovenú dobu. Mestá iba prestanú vydávať nové licencie. Iba v našej krajine sa stanovila bizarná podmienka predloženia petície 30 % občanov danej obce na to, aby sme tento biznis zakázali mohli. O inom biznise môžu mestskí poslanci rozhodnúť priamo, ale hazard má výnimočné postavenie. Občania nemajú inú možnosť ako túto hodenú rukavicu zodvihnúť a

ilustračná snímka: Internet <http://www.etrend.sk/>

pokúsiť sa o nemožné. V Bratislave už ľudia dokázali z petície proti hazardu urobiť historicky najúspešnejšiu petíciu v tomto meste. Ešte nikto nevyzbiehal podpisy od 10 % Bratislavčanov, t.j. 35 000 podpisov. Iniciatíva Zastavme hazard sa snaží pomôcť ešte viac. Obmedzenie hazardných hier nie je nič neštandardné. Dosiahli to mnohé iné mestá ako Viedeň, Budapešť, Praha a Brno. Dokážeme to aj tu.

Preto iniciatíva Zastavme hazard podporuje petíciu proti hazardu v Bratislave a ďalších mestách Slovenska ako je Galanta, Prešov, Nitra, Ružomberok. Petície začali v mnohých mestách už skôr a neexistuje žiaden zákonný dôvod, aby petičné právo občanov bolo obmedzované v deň volieb. Občania majú právo vyjadriť svoj názor formou petičného práva kedykoľvek. Preto budeme zbierať podpisy pod petíciu bez obmedzenia aj v deň volieb tak, ako to robia naši

dobrovoľníci od júna 2015. Petícia je občianska, nie politická aktivita a jej cieľom je zákaz hazardu a nič iné. Naši dobrovoľníci budú iba zbierať podpisy pod petíciu proti hazardu, tak ako to robia na viacerých miestach Slovenska už teraz.

Rozumieme, že táto občianska aktivita sa majiteľom herní nepáči a urobí všetko preto, aby si uchovali svoj biznis vrátane spochybňovania občianskej spoločnosti a jej dobrovoľného angažovania sa, ale nemienime sa tomuto tlaku podvoliť.

Vyzývame všetkých ľudí, ktorí nie sú politicky angažovaní, aby sa prihlásili za dobrovoľníkov petície proti hazardu na stránke www.zastavmehazard.sk.

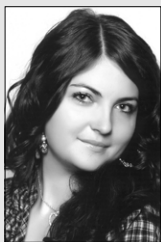
Za Iniciatívu Zastavme hazard

Aliancia za rodinu

Anton Chromík, Peter Beňa

Spoločenstvo pri Dóme sv. Martina

Michal Svetko

Lenka Novotná

Láska z mínusu

Už niekoľko dní po Vianociach sa v obchodoch objavili plyšové srdiečka, medvedíky, ružové hrnčeky či všakovaké klúčanky s motívami. A to všetko preto, aby sme nezabudli na jediný deň v roku, keď je naozaj potrebné vyznať lásku tým, ktorých máme radi. Samozrejme, hneď, ako sa začal pravý „valentínsky ošial“, som od niekoľkých svojich známych počula, že Valentín je číra komerčná záležitosť. Že sa hodí akurát tak kvetinárom, obchodom s hračkami či papiernictvám, ktoré na ňom celkom dobre zarobia. A že lásku treba svojim najbližším vyznať každý deň.

V skutočnosti si však ani polovica z nich neuvedomila, že to, o čom sú tak veľmi presvedčení, je v skutočnosti len ich želanie. Úprimne, koľkí z nás dokážu vyznať lásku každý deň? Je to oveľa ťažšie, než kúpiť gýčový hrnček, ktorý bude aj tak len hltat prach na poličke nad posteľou. Sme príliš pohltení povinnosťami, starosťami a nedostatkom voľného času. Preto, keď sa vrátíme po náročnom dni domov zo školy či z práce, jediné, čo chceme je, aby nám všetci doslova dali pokoj. Na rozhovory či vyznania lásky zostáva len minimum času. Veľa ľudí si prácu nosí aj domov, čo znamená, že ich pracovný deň sa niekedy končí aj neskoro v noci. A netreba zabúdať ani na mamy, ktoré sú v plnom nasadení 24 hodín denne. Tie sú však výnimočné práve v tom, že aj napriek povinnostiam dokážu lásku automaticky a kedykoľvek vyslať nielen svojim deťom, ale všade naokolo.

Nie som síce zástanca záplav ružových a červených srdiečok, ktoré sú prehnane umiestnené všade naokolo, ale sviatok sv. Valentína celkom rada obhajujem. Je to totiž jediný deň v roku, keď je všetko o láske. Hovorí, píše a počúva sa o nej

viac, ako za celý rok dohromady. A je to v konečnom dôsledku veľmi milé. Svätý Valentín svojím životom a skutkami lásku nielen podporoval, ale najmä šíril medzi ľuďmi. Tak prečo by sme v tejto tradícii nepokračovali? Aj keď je pravda, že v súčasnosti to obchody skutočne prehánajú s výzdobou, čo nasvedčuje tomu, že ľudia akosi postupne znečitlivelí a sviatok sv. Valentína pre nich už takmer nič neznamena. Vlastne ich viac otravuje, ako teší.

Je príliš ťažké všetko nechať za sebou a povedať niekomu zo srdca, že ho máme radi. Povedať a myslieť to skutočne vážne. Nestážovať sa, neľutovať sa, nevyvolávať hádku, nebyť egoistom, ktorý myslí len na seba. Na malú chvíľku sa cítiť do pocitov ľudí okolo nás a prejavíť kúsok empatie. Nestojí to vôbec nič. Neprevetrá to peňaženku a ujmu neutrpiť žiaden bankový účet.

Ľudia už od počiatku túžia po láske. Ako inak, keď nás stvorila Láska sama. Boh ju do našich srdiec akosi prirodzene zakódoval a keď jej máme nedostatok, prejavuje sa to nielen v našom správaní, ale aj v tom, ako vyzeráme. Odrazu sme zamračení, smutní alebo

dokonca nahnevaní. A pritom jediné, čo potrebujeme, je to, aby niekomu na nás skutočne záležalo. V podstate je známe, že ako pôsobíme na okolie, tak nás okolie aj vníma. Ak sme zamračení a ufrflaní, všetci ľudia nás majú za neustále sa sťažujúcich neurotikov, ktorým nie je nič dobré. No, naopak, ak sa o ľudí okolo nás zaujímate, prihovoríme sa im, či sa len usmejeme, pôsobíme sympaticky a vyrovnané. Aj svätý Pavol v známom a skutočne krásnom prvom liste Korintanom pripomína: „Láska nie je sebecká, nerozčuluje sa, nemyslí na zlé“ (1Kor 13, 1-13).

Nezabudnime na Deň sv. Valentína. V tomto roku pripadol na nedeľu, čo nám umožňuje stráviť ho s rodinou a tými, na ktorých nám záleží. Zabudnime nachvíľu na seba a venujme svojim drahým to najlacnejšie a zároveň najdrahšie, čo máme – svoj čas.

Láska sa začína v mínuse. Vtedy, keď prestaneme byť zahľadení do seba a otvoríme svoje srdce iným. Keď sa prestaneme sťažovať a budeme viac počúvať. A keď odložíme svoje ego do zásuvky spolu s plyšovými srdiečkami a radšej povieme jednoduché: „Mám ťa rád.“

**Našimi milodarmi sme pomohli
požehnaniu farskej budovy vo farnosti Kinlod' na Ukrajine**

POĎAKOVANIE

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV
FARNOSŤ SV. JOZEFA ROBOTNÍKA

VÍTAZ, 473
082 38

DÔSTOJNÝ OTEC MAREK HNAT!
ZO SRDCA ĎAKUJEM VÁM A VERIACIM VAŠEJ
FARNOSTI ZA ZBIERKU NA FARSKÚ BUDOVU
V KINLODI PRI MUKAČEVE, KTORÚ VYKONAL
OTEC ROMAN VAJDIČ 6-8.11.2015.

NA TENTO ÚČEL BOLO
VYZBIERANÝCH 4000 EUR.

PRAJEM VÁM DO ĎALŠIEHO ŽIVOTA HOJNOSŤ
BOŽÍCH MILOSTÍ, ZVERUJEM VÁS POD
OCHRANU PRESVÄTEJ BOHORODIČKY
A PRÍHOVOR NÁŠHO BLAHOŠLAVENÉHO
MUČENIKA TEODORA ROMŽU.

+ Milan Šášik CM
KYR. MILAN ŠÁŠIK CM

EPARCHIÁLNY BISKUP
MUKAČEVSKEJ GRÉCKOKATOLÍCKEJ EPARCHIE
• UŽHOROD • 28. JANUÁR 2016 •

Ahoj, deti!

detskú stranu pripravuje: Tomáš Magda ml.

foto: Tomáš Magda ml.

Už vidím úsmevy na Vašich tvárach. :) Od zajtra predsa máte jarné prázdniny a to neznamena nič iné, len to, že ráno si môžete dlhšie pospať a budete mať kopec voľného času. Skúste ho stráviť nejakým zmysluplným. ;)

Po stopách svätých – sv. Dominik Savio

Narodil sa v roku 1842 pri Turíne v Taliansku. Jeho rodičia boli chudobní roľníci, no od malička mu boli vštepené kresťanské zásady. Veľmi rád miništroval a už ako 7-ročný ovládal katechizmus. Mal túžbu pristúpiť k sv. prijímaniu, no v tom čase to v jeho veku nebolo možné. Udelili mu však výnimku a na Veľkú noc prvýkrát prijal Eucharistiu.

Zomrel v roku 1857 na silný kašeľ. Jeho túžbou bolo stať sa kňazom. Dnes je jeho úcta rozšírená po celom svete. Je patrónom miništrantov a mládeže. Sviatok pripadá na 9. marca a jeho meno znamená zasvätený Pánovi.

Úlohy pre Teba:

Keďže budete mať počas prázdnín viac voľného času, tak si ho môžete skrátiť vyriešením tajničky, bludiska alebo aj čítaním Svätého písma.

TAJNIČKA

Po jej vylúštení získaš slovo, ktoré doplní citát z Evanjelia podľa Marka, konkrétne Mk 1, 15: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte v _ _ _ _ _ _ _ _ _ _!“ Vylúštiť tajničku Ti pomôžu aj odkazy na Bibliu, kde isto-iste nájdeš odpoveď na otázku. Ak si netrúfaš hľadať sám/sama, tak popros rodičov. Určite Ti radi pomôžu. ;)

1. „Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno ...“, čo v preklade znamená: **Boh s nami**“ (Mt 1, 23).
2. "Mojiš udrel palicou o skalu a vyšla ..." (Ex 17, 6).
3. "Ježiš strávil 40 dní na púšti a satan ho pokúšal. Ježišovi na púšti slúžili ..." (Mk 1, 13).
4. "Boh prikázal Jonášovi, aby šiel do mesta ... a zvestoval mu posolstvo" (Jon 3, 2).
5. "Izákovi porodila jeho žena Re-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

beka dvojčatá – Ezaua a ... (Gn 25, 25–26).

6. "Herodes chcel zabiť Ježiša, preto Jozef zobral „dieťaťko i jeho matku“ a utiekli do ..." (Mt 2, 13–15).

7. **Štyria evanjelisti sú: Matúš, Marek, Ján a ...** (Lk).

8. "Keď sa Jakub vrátil z Mezopotámie, zjavil sa mu Boh a povedal mu,

že sa už nebude volať Jakub, ale jeho nové meno bude ..." (Gn 35, 10).

9. **"Dávid zariadil, aby Hetejec ... zomrel v bitke a potom si vzal jeho ženu do svojho paláca. No Bohu sa tento Dávidov skutok nepáčil"** (2Sam 11, 14–27).

10. "Christos – Pomazaný je v hebrejčine ..." (Mt 16, 16).

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Bol som pohlavne zneužitý, som na vine ja?

Byť vinný a cítiť sa vinný sú rozdielne veci. Ak je človek vinný, potom musí nejakú napraviť chybu, ktorej sa dopustil. Ale ak sa len „cíti vinný“ bez toho, aby bol „vinný“, potom potrebuje uzdravenie.

Sexuálne zneužívanie v detstve alebo v adolescencii – niečo také bežné a zároveň strašné – veľmi často so sebou prináša mnohé závažné psychické, duchovné a niekedy aj telesné následky. Jedným z nich môže byť práve pocit viny. Počas pohlavného aktu v manžel-

stve sa cíti neraz zablokovaný. Inokedy býva ďalším následkom neovládateľné sebaukájanie sa.

Pocit viny nám život veľmi komplikuje a nedá sa s ním žiť. Napríklad pozrime sa na ženu, ktorá podstúpila umelé ukončenie tehotenstva. Táto žena sa kajú za svoj hriech. Vie, že dieťaťko jej odpustilo, pretože je teraz v nebi, kde nemôže byť neodpustenie. Taktiež vie, že jej odpustil aj Boh, keď olutovala svoj hriech a odovzdala ho vo sviatosti zmierenia. Ale ona sama si nedokáže

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

odpustiť. Psychicky je zlomená.

Jej vina spôsobuje, že v ušiach často počuje plač svojho dieťaťa, či slová: „mama“. Jej myseľ je ustavične upriamená na potrat. Táto žena nepotrebuje odpustenie, odpustenie jej už bolo. To, čo potrebuje, je práve uzdravenie z pocitu viny.

Každé zdieľanie je už postupné uzdravovanie. Potláčanie všetkých problémov vo svojom vnútri nielenže neuzdravuje, ale naopak ich zhoršuje.

Potom je tu ešte niečo veľmi dôležité: odpustiť vinníkovi! Viem, že to nie je ľahké, ale hnev a nenávisť nevedie k uzdraveniu. Uzdravenie sa dá dosiahnuť jedine odpustením vinníkovi a jedno, či je živý alebo mŕtvy. Určite nejde o magické uzdravenie, ale o odpustenie. Je ako balzam na ranu.

Odpustenie nás oslobodzuje, prestávame byť zviazaní s človekom, ktorý nás zneužil alebo využil, alebo nám akokoľvek ublížil. Ak opravdivo odpustíme, Ježiš nám dá potrebné uzdravenie. Máme tomu uveriť.

ilustračná snímka: Martin Magda

Trampoty v manželstve

100. Snažme sa udržať si živé sexuálne zjednotenie

Sexuálne zjednotenie hovorí pravdivo: „Milujem Ťa“ a toto posolstvo znesie veľa opakovaní“ (Alan Storkey).

Zanedbávanie ktorejkoľvek oblasti vzťahov môže vystaviť manželstvo riziku vzniku ľúbostnej aféry, ale zanedbanie nášho manželského sexuálneho vzťahu nás robí zvlášť zraniteľnými.

Aj tie najsilnejšie manželstvá majú svoje obdobia, kedy sa

túžby vytrácajú a objavujú sa ťažkosti. Musíme sa im venovať a neodkladne tieto prejavy riešiť. Ak dovolíme, aby sa sexuálna intimita z nášho manželstva ticho vytratila, náš vzťah stratí svoju jedinečnosť.

Sú manželské páry, pre ktoré je pohlavný styk obtiažny

z dôvodu ťažkej a vysilujúcej choroby. Ale sexuálny rozmer ich vzťahu je stále živý a existujú iné prostriedky, než plný pohlavný styk, ktoré tiež môžu naplniť partnerovu potrebu byť milovaný a naplnený sexuálne uspokojivým spôsobom.

Niekedy je potrebný dôverný rozhovor s niekým (osobou alebo manželským párom), kto vie v týchto citlivých otázkach poskytnúť kvalifikovanú radu. Kňaz alebo lekár by mohol odporučiť špecializované poradenstvo. Poznám mnohých,

ktorí s novým objavením Božej lásky a moci našli uzdravenie z ich minulosti.

Väčšina manželstiev bude v určitom období vystavená ťažkostiam. Niektoré manželské páry zostanú uväznené v zabehnutom spôsobe života bez vášne buď preto, že nevedia, ako svoje ťažkosti riešiť, alebo preto, že ich nechali tak príliš dlho, takže už nie sú dostatočne blízki, aby im mohli čeliť spoločne.

Ale stretol som manželské páry, ktoré sa dostali z týchto

najhlbších vyjazdených kolají jednoducho tým, že sa spoločne vzopreli tejto situácii, že spolu o nej hovorili a po dobrých radách boli ochotní ju zmeniť.

Zo skúseností vidíme, že spoločným úsilím oboch manželov je možné všetky tieto problémy riešiť a dosiahnuť nápravu, vzájomné uspokojenie a aj vzájomné obohatenie jeden druhého. Nech nám v tom Pán Ježiš pomáha.

MUDr. Blažej Vaščák

Stalo sa:

- 18. - 25. 1. 2016 bol týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

- **24. 1. - deň celodennej poklony v našej farnosti; v nedeľu popoludní bola vyložená Sviatosť do 17:00 h, ktorú sme vo Vítaze zakončili eucharistickým požehnaním a vešperami; v Ovčí bola vyložená Sviatosť do 16:00 h**

- 24. 1. - v nedeľu po sv. omšiach bola zbierka na dokončenie Arcidiecézneho centra pre mládež v Prešove a na Univerzitné pastoračné centrum v Košiciach

- **30. 1. v sobotu o 18:00 h bolo prvé stretnutie nahlásených párov do snúbeneckej školy v katechetickiej miestnosti na fare**

- 2. 2. - Obetovanie Pána (Hromnice), 40 dní od Narodenia Pána Ježiša, pri svätých omšiach boli požehnané sviece - hromničky

- **10. 2. - Popolcovou stredou sme začali 40-dňové pôstne obdobie. Deň prísneho pôstu a zdržiavanie sa mäsitého pokrmu; je to deň pokánia v celej Cirkvi**

- 11. 2. - pri príležitosti 24. Svetového dňa chorých bolo vo štvrtok pri večerných svätých omšiach vo Vítaze aj v Ovčí pomazanie chorých

- **12. 2. začali sa krížové cesty v pôstnom období:**

Krížové cesty v piatok: Vítaz o 18:00 h, Ovčie o 16:30 h a po nich sv. omša

Krížové cesty v nedeľu: Vítaz o 14:30 h, Ovčie o 13:30 h

Stane sa:

- 14. 2. bude po sv. omšiach jarná zbierka na charitu

- **10. 3. v pondelok začíname Deviatnik k sv. Jozefovi, ženíchovi Panny Márie, ktorého slávime 19. marca**

- 12. 3. bude spoločná krstná náuka o 10:00 h na fare

ilustračné snímky: Martin Magda

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
15. 2.	Pondelok			17:00	50: Jozef Hudák
16. 2.	Utorok	18:00	60: Mária Vyhonská a za jej rodinu		
17. 2.	Streda			17:00	† Roman Halko
18. 2.	Štvrtok	7:00	za ZBP rodín prístrešia „Galdunová“		
19. 2.	Piatok	18:00	za ZBP rodín prístrešia „Vyšný Konec - Bednárová“	17:00	† Miroslav Kráľ
20. 2.	Sobota	7:00	† Ondrej, Ján a Mária Patakyovci		
21. 2.	2. pôstna nedela - C	7:30	za farnosť	9:00	† Michal a Václav
		10:30	† sr. Mária Expedita (výročná)		
22. 2.	Pondelok				
23. 2.	Utorok	18:00	za ZBP rodín prístrešia „Bolček“		
24. 2.	Streda			17:00	† Ján Kollár (výročná)
25. 2.	Štvrtok	7:00	† Mária a Jakub Adamkovičovi		
26. 2.	Piatok	18:00	75: Mária Mlynarčíková a za jej rodinu	17:00	† Žofia a František Kráľovci
27. 2.	Sobota	7:00	† Alžbeta a Ján Pošivákovi		
28. 2.	3. pôstna nedela - C	7:30	75: Mária Melindžáková	9:00	za farnosť
		10:30	za ZBP Emy Uličnej (Gmitrovej) a za jej rodinu		
29. 2.	Pondelok				
1. 3.	Utorok	18:00	za ZBP rodín prístrešia „Betka Jenčová“		
2. 3.	Streda			17:00	† Imrich Tomko (výročná)
3. 3.	Štvrtok	7:00	† František, Helena a František		
4. 3.	Piatok	18:00	60: Helena Halková	17:00	† Apolónia a Jozef Galdunovci
5. 3.	Sobota	7:00	za ružencové bratstvo	17:00	za živých a mŕtvych členov RB
6. 3.	4. pôstna nedela - C	7:30	† Mária Birošová	9:00	† Žofia a Jozef Ďuranovci
		10:30	za farnosť		
7. 3.	Pondelok				
8. 3.	Utorok	18:00	† Valentín Kollár		
9. 3.	Streda			17:00	† Anna, Ján a Mária
10. 3.	Štvrtok	7:00	† Jozef a Helena Uliční, Alžbeta a Andrej Čechovci		
11. 3.	Piatok	18:00	za ZBP Gabriely, Heleny a Milana	17:00	† Štefan a Magdaléna Humeňanskí
12. 3.	Sobota	7:00	† Martin, Rudolf a František Uliční		
13. 3.	5. pôstna nedela - C	7:30	† Jozef a Viktória Kurucovci	9:00	† Žofia a Štefan Kollárovci
		10:30	za farnosť		
14. 3.	Pondelok				
15. 3.	Utorok	18:00	za ZBP bohuznámych vnúcat		
16. 3.	Streda			18:00	† Roman Halko
17. 3.	Štvrtok	7:00	† Jozef Ungvarský	18:00	† Mária a Ján Jenčovci
18. 3.	Piatok	18:00	za ZBP Márie a jej rodiny		
19. 3.	Sv. Jozefa	7:00	za ZBP Jozefa Mihála	8:00	† Magdaléna Humeňanská (výročná)
20. 3.	Kvetná nedela - C	7:30	† Michal, Anna a sr. Salome	9:00	† Don Jozef Kočík, kňaz
		10:30	za farnosť		

28. 1. 2016 d. o. Marek Hnat požehnal nové priestory našej pošty v remeselnom dome

Náš pán kostolník s manželkou ďakovali Bohu za 50 rokov spoločného života

V nedeľu pri sv. omši prijali sv. krstu Mária Galdunová, Oliver Čech a Michaela Uličná

Náš duchovný otec Marek ďakoval Bohu za 42 rokov života